České vysoké učení technické v Praze
Fakulta architektury

Czech Technical University in Prague
Faculty of Architecture

Doc. Ing. arch. Jan Bočan

Studentské práce pod vedením doc. Ing.arch Jana Bočana

Students' works under Jan Bočan's supervision

Summary:

I am a head of department of designing at the Faculty of architecture and a head of design studio. My lecture is about multi- **purpose buildings** and **embassies**. Some of them I designed myself. Architecture is for me creation of space and this is what the introduction of my lecture is about. At the time when my studio at the university arose, we worked on a task of making up an area of high-standard housing for diplomats in Prague. We continued with another topic- **Holešovice- the future centre of Prague**.

In the year 2000 an international competition on „**Karolina -the centre of Ostrava**" was announced. It was organised by the UIA and ninety teams from five continents joined in. My team was awarded the 2nd prize. I continued with this work together with my students and we developed the competition design into a 1:200 scale.

The Emauzy area is spread on the bank of the Vltava that runs through Prague and makes an axis of the city. The historical town is spread in the valley along the river and on surrounding hillsides. I chose this area without knowing where the task is going to lead. I just had a feeling that the students have to expirience the area themselves. To resonate with the area and its character.

Dejvice is a city district of Prague with a high ratio of universities.Many students study here and leave the area in the evening. The area lives only in daytime. This is why we tried to change this situation in our student's projects. Our aim was to make up this city district and to imprint a full and characteristic life on it.

The next task of the students at the Faculty of Architecture at the Czech Technical University which emerged after a success in the competition for the **Spálená and Charvátova Street area** was developing of my considerations on housing in central Prague.

The Great Egyptian Museum was an international competition on which I worked together with my students.

There is an annual contest for the best project and the best design studio at the CTU - the **Olověný Dušan**. Our design studio was always among the best, we had several nominations of individuals and one wining project.

A graduate of our design studio was awarded the 1st prize for the trird time in the best diploma project competition which is organised by the Czech Chamber of Architects.

Our work also found **response in abroad**. I was asked by the School of Architecture in Stockholm to hold a lecture and to present my works and the works of my students. We collaborate with Columbia University in the USA and with the School of Architecture in Bogota.

I am convinced that a university teacher must be a practising architect as well as a teacher and this is why, I continue with my work of a practising architect as much as I can.

Souhrn:

Na Fakultě architektury jsem vedoucím Ústavu navrhování,vedoucím architektonického ateliéru a přednáším tématiku:**Stavby s integrovanými funkcemi** a **zastupitelské úřady**. Některé z nich jsem realizoval. Architektura je pro mne tvorbou prostoru, o tomto tématu je úvod mé přednášky. V době, kdy vznikl náš atelier na fakultě architektury, jsme pracovali na úkolu dotvořit oblast nadstandardního bydlení pro diplomatické pracovníky cizích zastupitelských úřadů v Praze. Pokračovali jsme tématem **Holešovice– budoucí centrum Prahy**.
V roce 2000 byla vypsána mezinárodní soutěž „**Karolina -centrum Ostravy**“ organizována UIA, zúčastnilo se jí 90 týmů z pěti kontinentů. Mému architektonickému týmu přinesla 2.cenu. Na tuto soutěž jsem navázal se svými studenty ve škole a rozvinuli jsme soutěžní projekt do měřítka 1:200.
Areál Emauzy se rozkládá na břehu řeky Vltavy, která protéká městem a je jeho osou. Historické,město je rozloženo v údolí řeky a na okolních svazích. Vybral jsem dané území, aniž bych přesně věděl kam úkol dovedu. Cítil jsem pouze, že studenti si musí svůj vztah k úkolu prožít. Souznít s územím a jeho charakterem.
Dejvice jsou městskou částí Prahy s výrazným podílem vysokých škol. Město žije studenty pouze ve dne, proto jsme se pokusili v našich studentských projektech tuto situaci změnit, městskou část dotvořit a vtisknout plnohodnotný a charakteristický život.
Dalším úkolem studentů v ateliéru na FA ČVUT, který navazoval na úspěšné umístění v architektonické veřejné soutěži na zástavbu prostoru ulic **Spálená a Charvátova**, bylo rozvíjení mých úvah o bydlení v centrální části Prahy.
Velké egyptské muzeum byla mezinárodní soutěž, na které jsem pracoval se svými studenty.
Na Fakultě architektury ČVUT probíhá každý rok soutěž o nejlepší projekt jednotlivce a nejlepší ateliéry – **Olověný Dušan**. Náš ateliér byl vždy mezi nejlepšími, měli jsme řadu nominací jednotlivců a jedenkrát vítězný projekt jednotlivce.
V každoroční **soutěži diplomních projektů**, kterou pořádá Česká komora architektů, byl již po třetí rok absolutním vítězem této celorepublikové soutěže architektonických škol absolvent našeho ateliéru.
Naše ateliérová práce našla **odezvu i v zahraničí**. Byl jsem vyzván školou architektury ve Stockholmu k přednášce a prezentaci mojí práce a práce studentů v ateliéru. Spolupracujeme s kolumbijskou universitou v USA s ateliérem profesora Stevena Holla, se školou architektury v Bogotě na stejných zadáních pro Prahu nebo v mateřském městě zahraničních studentů.
Mým přesvědčením je, že vysokoškolský pedagog musí kromě své pedagogické činnosti na universitě být aktivně činný i ve své profesi, proto, pokud mám volný prostor, pokračuji v činnosti praktikujícího architekta.
Tečkou přednášky je přestavba Wilsonova nádraží.

Klíčová slova:

-seminární a diplomní projekty
-spolupráce na architektonických soutěžích
-spolupráce se zahraničními školami
-realizace zastupitelských úřadů
-výuka architektury

Keywords:

-projects, diploma projects
-collaboration on architectural competitions
-collaboration with foreign universities
-the education of architecture

© Jan Bočan, ISBN

Obsah:

-Úvod do práce pedagoga vedoucího atelieru Fakulty architektury ČVUT Praha.....6

-Karolina- centrum Ostravy.....7

-areál Emauzy.....10

-městská část Praha Dejvice.....14

- zástavba prostoru Spálená, Charvátova.....19

-ocenění studentských projektů mého atelieru.....24

-spolupráce se zahraničními školami architektury.....24

-Velké egyptské muzeum.....28

-zastupitelské úřady.....32

-Wilsonovo nádraží.....44

-závěr.....46

-Jan Bočan.....47

Vědecko umělecká rada Fakulty architektury ČVUT Praha vybrala pro mou přednášku téma “Studentské práce pod vedením doc.Ing.arch Jana Bočana”. Vedu architektonický atelier, který je součástí ústavu navrhování, jehož jsem vedoucím. Z polohy vedoucího ústavu se snažím získávat pro vedení ateliérů našeho ústavu osobnosti, které mají svoje odborné kvality a zároveň pedagogické schopnosti školit budoucí architekty a utvářet tak jejich odbornou a charakterovou způsobilost pro budoucí konání ve své profesi. Ve své přednášce vysvětluji svou představu a principy působení pedagoga architektonického oboru na Fakultě architektury ČVUT Praha.
Na naší fakultě mají studenti přesně vymezený program. Mají však možnost volby pedagogů, u kterých budou tento program architektonického návrhu absolvovat. Snažím se jim předat maximum ze svých názorů a zkušeností a je na nich, jak to dovedou využít a uplatnit svůj postoj k architektonické tvorbě.

Architektura je pro mne tvorbou prostoru. Měřítkem prostoru je člověk a jeho vjemy. Pro mne není rozdíl mezi urbanismem a architekturou. Jsou jen úkoly rozměrově a podrobnostně rozdílné. Architektura je prostor, který je vymezován hmotou. Prioritou je komponovat prostor. Hmota je prostředek-materiál k vymezování prostoru. Myslím, že toto je podstata architektonické tvorby. Uvědomuji si velmi přesně některé skutečnosti, které prosakují mojí architektonickou prací, od první až do poslední. O formách a výtvarném cítění nechci mluvit, ať si je objeví jiní, které to bude zajímat, sám si je velmi přesně uvědomuji.
Chci říci, že jsem vždy pracoval v autorském týmu, který jsem se snažil vždy usměrňovat určitým směrem. Každý člen týmu byl pro mne osobností. Společně jsme ale dokázali nejvíc. Stejný vztah mám i se studenty. Jsem součástí jejich týmu, společně s nimi nesu kůži na trh. Na tomto vztahu je nejdůležitější důvěra. V okamžiku, kdy ji jedna strana ztratí, nelze pokračovat. Jsem starší, zkušenější kolega svých studentů a vedu je k týmové spolupráci. Tak cítím svou práci pedagoga.
Snažím se usnadnit mladým lidem cestu do věku architektonické dospělosti, nesmím je ale poškodit. Uvědomuji si, že mladý člověk je vystaven mnoha tlakům a podnětům, se kterými se neumí ještě vypořádat a proto mnohdy reaguje příkře nebo unáhleně. Mojí snahou je usměrnit je na cestě jejich rozvoje, kde každý hledá cestu odpovídající jeho osobnosti. Myslím, že každý člověk vidí svět trochu jinak a má svůj životní rozvrh nastaven svým způsobem – proto je každý člověk unikátní bytostí. Já už jsem během svých let svou osobnost vytvaroval, svůj život prožil. Nechci, aby mne moji studenti kopírovali, chci jim jen ukázat možnou cestu, směr – proto volím maximálně možný osobní přístup. Dávám se jim na doraz a je na nich, kolik si toho pro sebe vezmou, já nečekám nic.

Při řešení úkolů v našem ateliéru se osobnost studentů rozvíjí nejen odborně, ale rozvíjí se i mezilidské vztahy. Při spolupráci dochází ke střetům, které si mezi sebou řešíme a o tyto střety jsou studenti zkušenější. Já je nepoučuji, jsem jejich součástí, mám stejně jako oni svoje problémy a nejistoty. Naším cílem ale je být tvůrčím týmem složeným z jednotlivých osobností. Při práci se studenty na Fakultě architektury je potřebné si uvědomit skutečnost, že se studenti v ateliéru stále mění. Jsem vedoucím ateliéru, který má vertikální charakter, to znamená, že jeho příslušníky jsou ti nejmladší, ale zároveň i ti studenti, kteří již končí. Nejvěrnější zůstávají několik semestrů, protože se jim atmosféra ateliéru líbí, nebo prostě proto, že si vzájemně rozumíme. Všichni víme, jaký druh úkolů musíme absolvovat. Vybrání a rozvíjení témat je můj úkol.
V době kdy vznikl náš atelier na fakultě architektury jsme pracovali na úkolu dotvořit oblast nadstandardního bydlení pro diplomatické pracovníky cizích zastupitelských úřadů v Praze. Poté jsme se věnovali historickému městečku **Kouřim**, které se nám po dvou semestrech práce a dvou výstavách ateliéru v Kouřimi zarylo hluboko pod kůži, protože jsme vložili téma designu do interieru. Pokračovali jsme tématem Holešovice – budoucí centrum Prahy.
Přístup ke studiu architektury v posledních semestrech chci předvést na této přednášce.

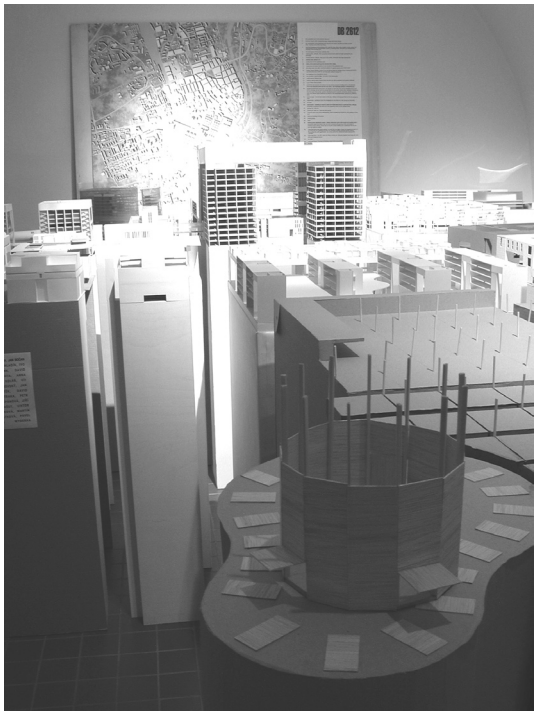

V roce 2000 byla vypsána mezinárodní soutěž „**Karolina -centrum Ostravy**“ organizována UIA, zúčastnilo se jí 90 týmů z pěti kontinentů. Mému architektonickému týmu přinesla 2.cenu. Na tuto soutěž jsem navázal se svými studenty ve škole a rozvinuli jsme soutěžní projekt do měřítka 1: 200. Studenti rozpracovali mnou stanovené regulativy a autorsky zpracovali jednotlivé architektonické bloky. Principem řešení bylo vytvořit charakter městského centra, v jehož podzemí jsou garáže a sklady, v přízemí a patře obchodní prostory. Nad těmito prostory bylo ve čtyřech podlažích rozloženo bydlení většinou v mezonetových dvoupodlažních bytech s malými privátními zahrádkami.
Z tohoto zahradního soukromého prostředí se obyvatelé dostali „vertikálními ulicemi“ – otevřenými věžemi do krytých obchodních pasáží městského centra. Řešili jsme zde pochopitelně i program administrativních budov, nádraží, hotelů, zábavy. Vše podle podmínek této veřejné mezinárodní soutěže. Starší studenti pracovali na těžších zadáních, mladší měli lehčí úkoly.

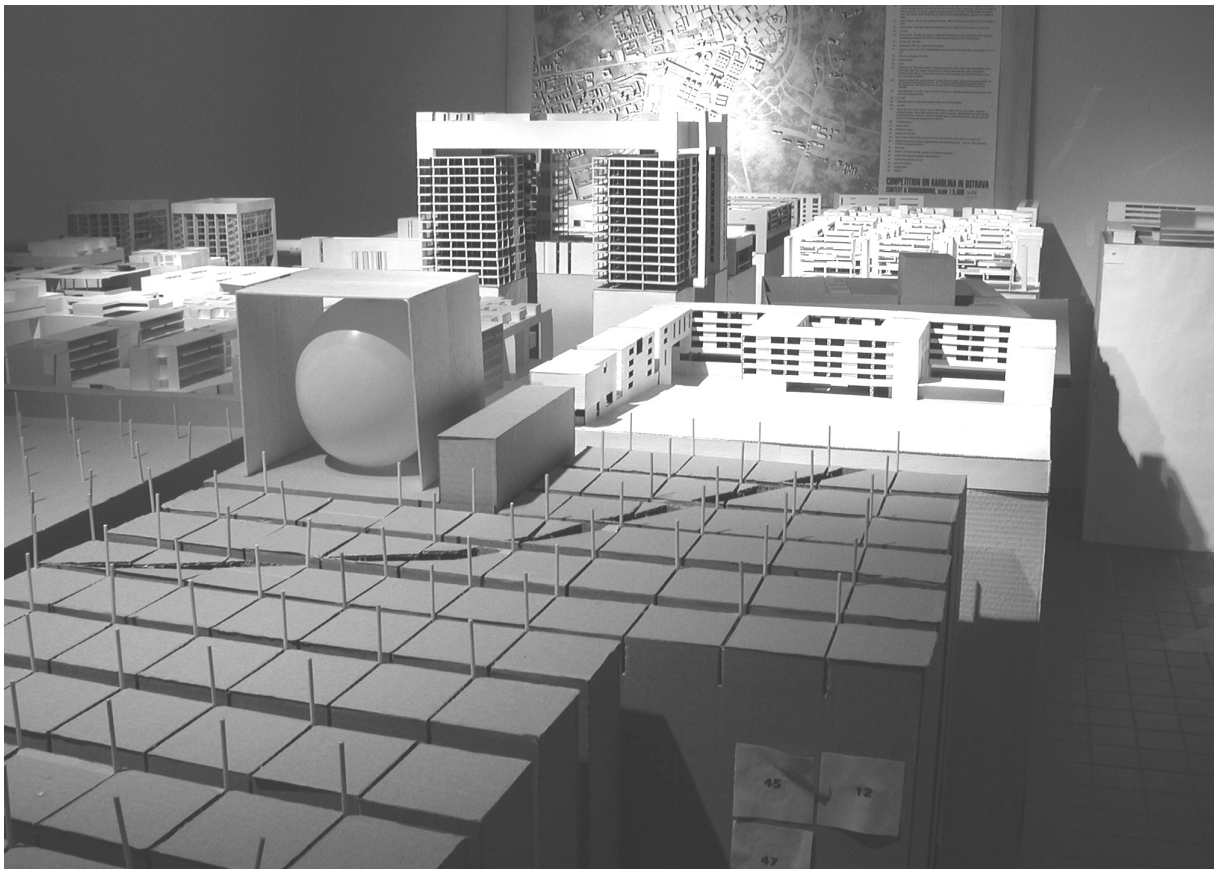
COMPETITION ON KAROLINA IN OSTRAVA

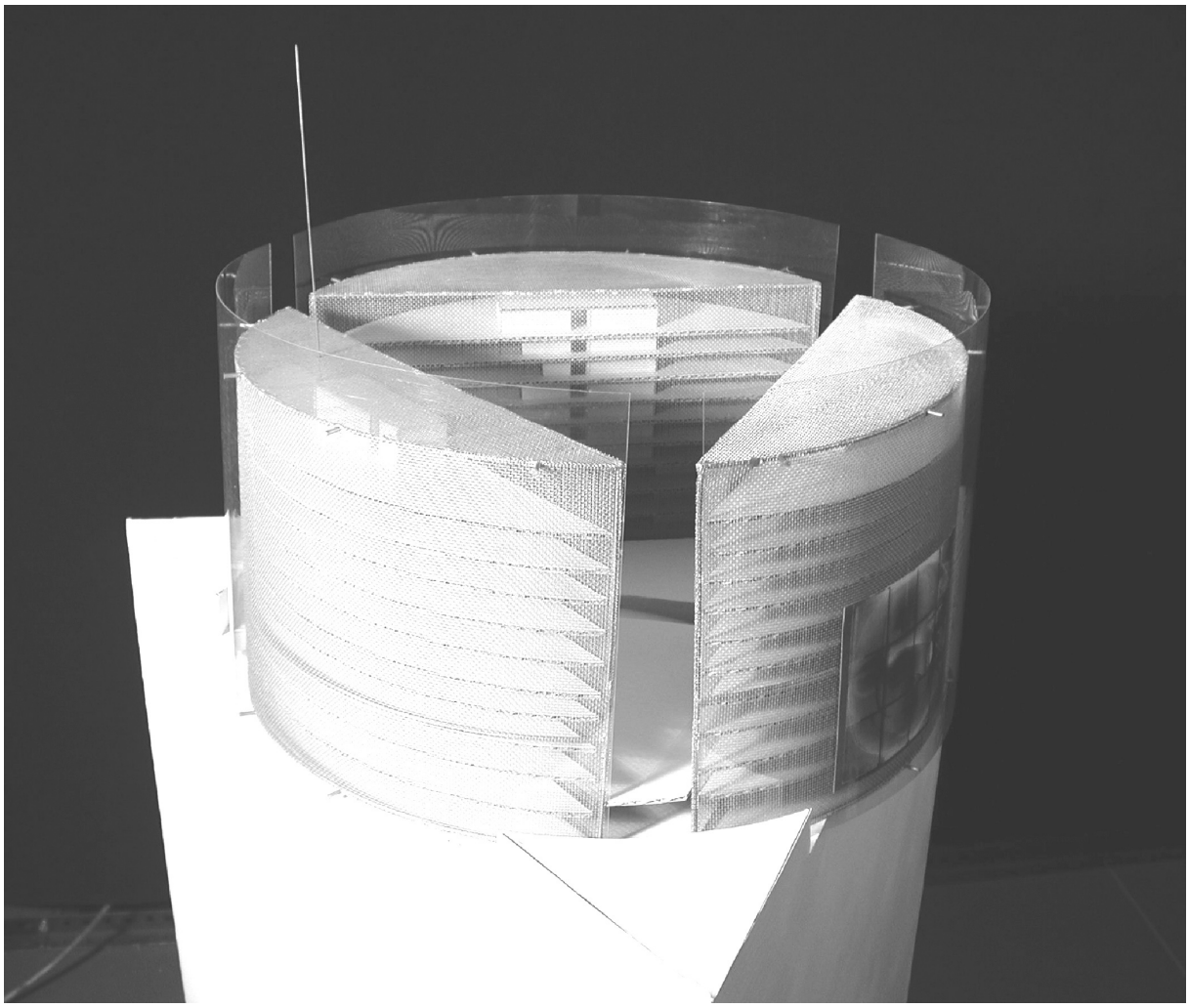

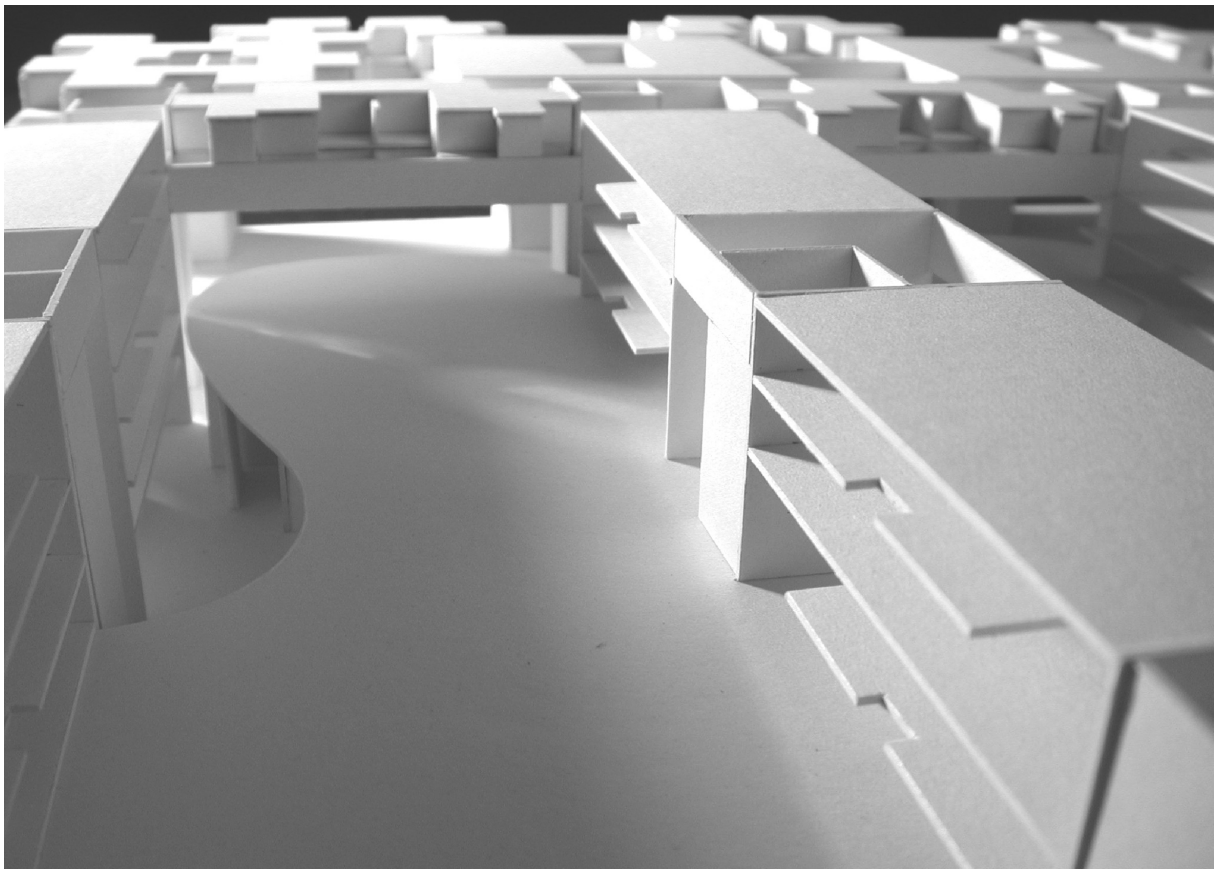

Areál Emauzy se rozkládá na břehu řeky Vltavy, která protéká městem a je jeho osou. Historické,město je rozloženo v údolí řeky a na okolních svazích. Vybral jsem dané území, aniž bych přesně věděl kam úkol dovedu. Cítil jsem pouze, že studenti si musí svůj vztah k úkolu prožít. Souznít s územím a jeho charakterem. Začali jsme tím, že jsme udělali model území v měřítku 1:500, procházeli jsme územím a vnímali prostředí. Model nás utvrzoval v našich názorech. Najednou jsme pochopili, že tato část je jedním z menších center, která jsou v Praze častým jevem. Tím je Praha charakteristická. Město plné koncepčních zásahů, které se většinou nedokončí. Poznali jsme, že dotvořit tento areál je náš úkol. Území vévodí dominanta historického kláštera, jsou zde načatá kompoziční řešení, další dominanty kostelů, kostelíků. Velkým motivem je monumentální nábřeží řeky, ke které mají Češi jako národ téměř sentimentální vztah. Prostředí bylo plné starých hospod a to studentskému národu hodně pomáhá najít vztah k místu.
Pokračovali jsme tím, že několik skupin vytvořilo nezávisle na sobě koncepci řešení území v měřítku 1:500. Do těchto koncepcí jednotlivci začali zpracovávat své objekty ve hmotovém řešení. Vzniklo tak několik skupin, které stály za svým modelovým řešením 1:500. Po tomto modelu každý rozpracoval pouze svůj objekt, modelově i výkresově ve větším měřítku 1:200. Nechávali jsme se inspirovat místem a funkce objektů jsme určovali sami podle přesvědčení, co tato část města potřebuje, jak na nás působí. Nepředepisoval jsem žádné regulativy. Jediným regulativem byl cit tvůrce pro dané prostředí. Začali jsme urbanismem a přešli do detailnějšího řešení objektů. Od velkého prostoru k menšímu až k designu. Při takto chápaném úkolu nestačíme vše dokončit, neučíme, rozvíjíme mladé adepty architektury. Oni se budou rozvíjet celý život, nebo alespoň ti, kteří v této profesi zůstanou. Podstatou mé činnosti je co nejstálejší kontakt můj a mých asistentů, kteří jsou, ve velké většině, mými bývalými studenty, se studenty současnými.

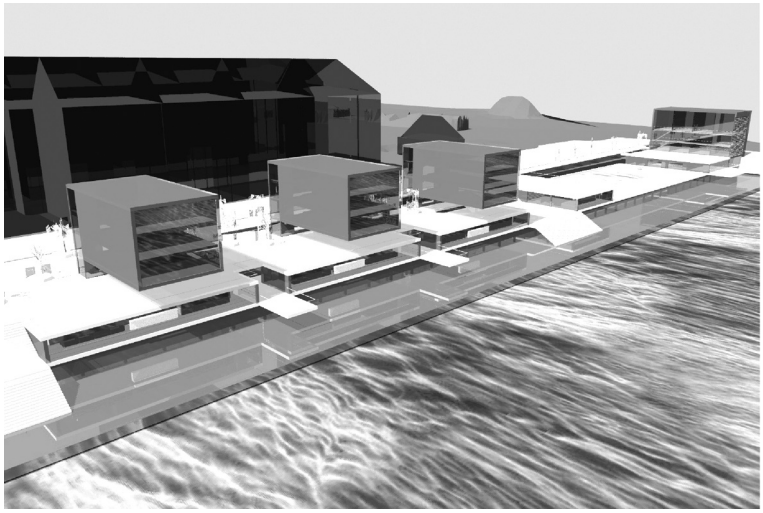

Jaké funkce najdete v objektech na území Emauz? Blíže k řece to jsou budovy veřejného charakteru, vládní úřady, v horní části převažuje obchod a městské vybavení, na jihu území je bydlení, často s námětem studentských kolejí. Tato část města je centrem univerzit, které na toto území navazují a nejsou součástí modelového řešení. Nábřeží je městskou relaxační zónou s množstvím restaurací. V jednom řešení najdete i sportovní tribuny pro dojezd slavného veslařského závodu osmiveslic, který má v Praze velkou tradici.

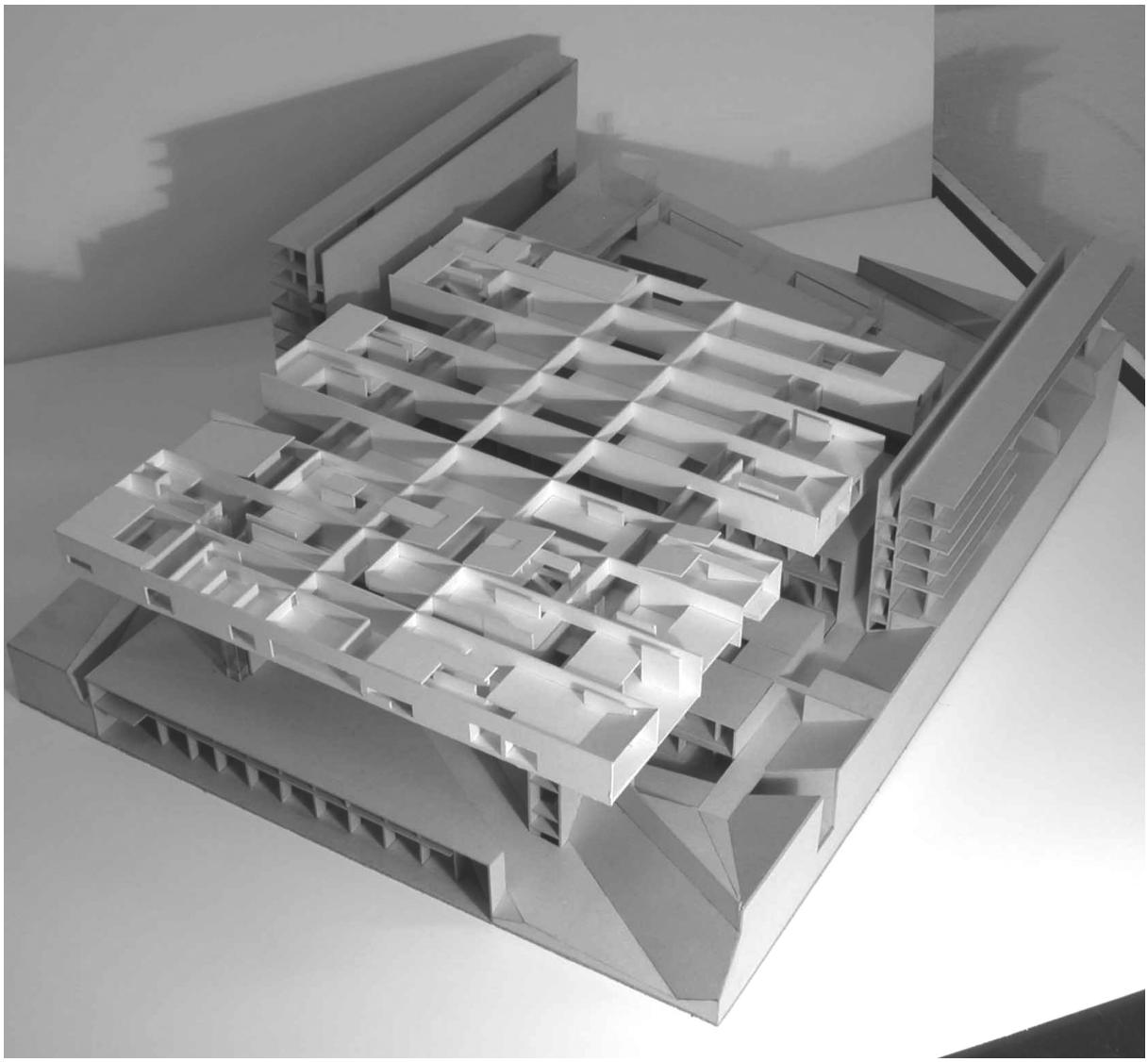

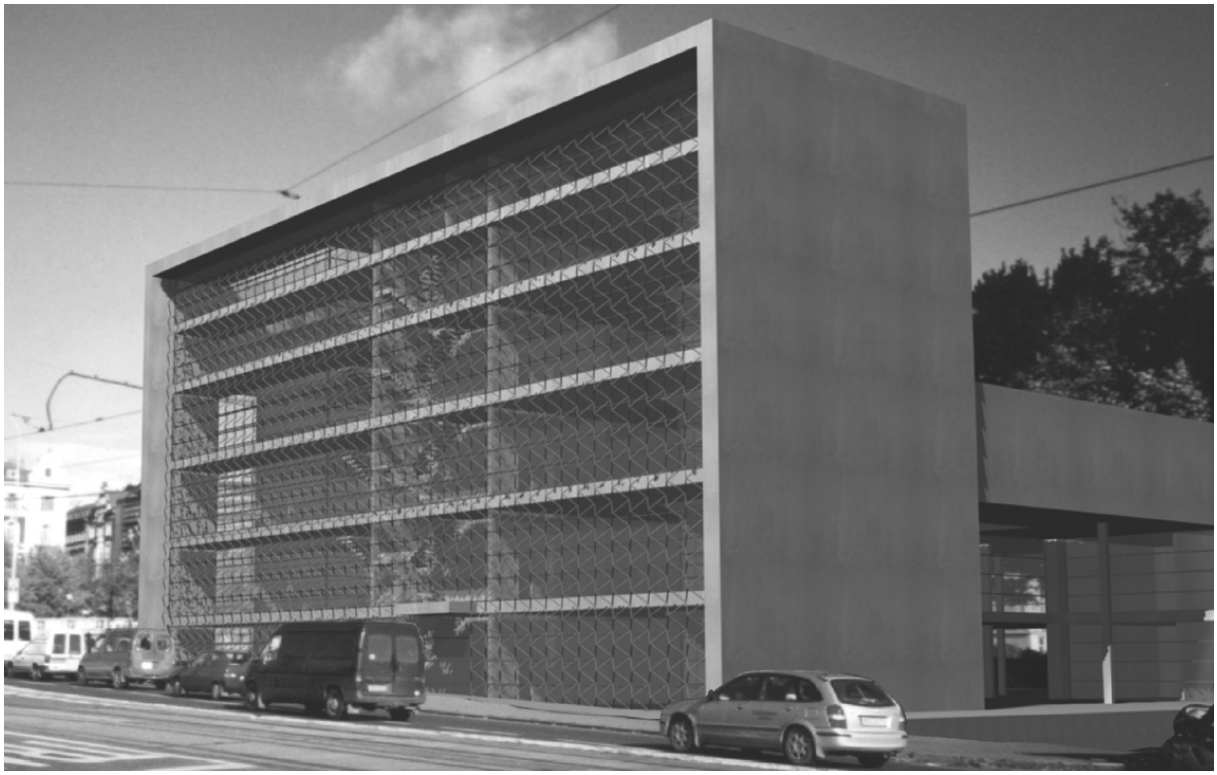

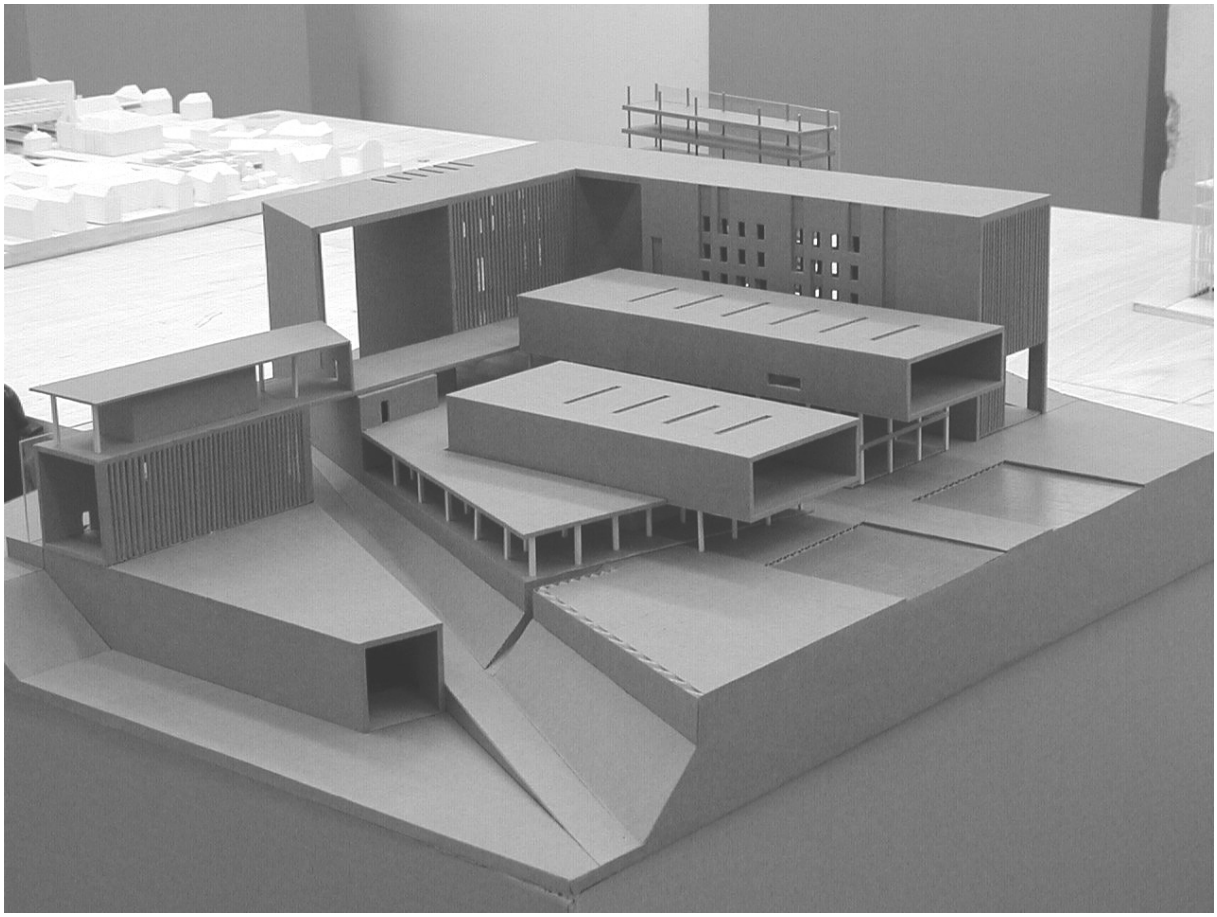

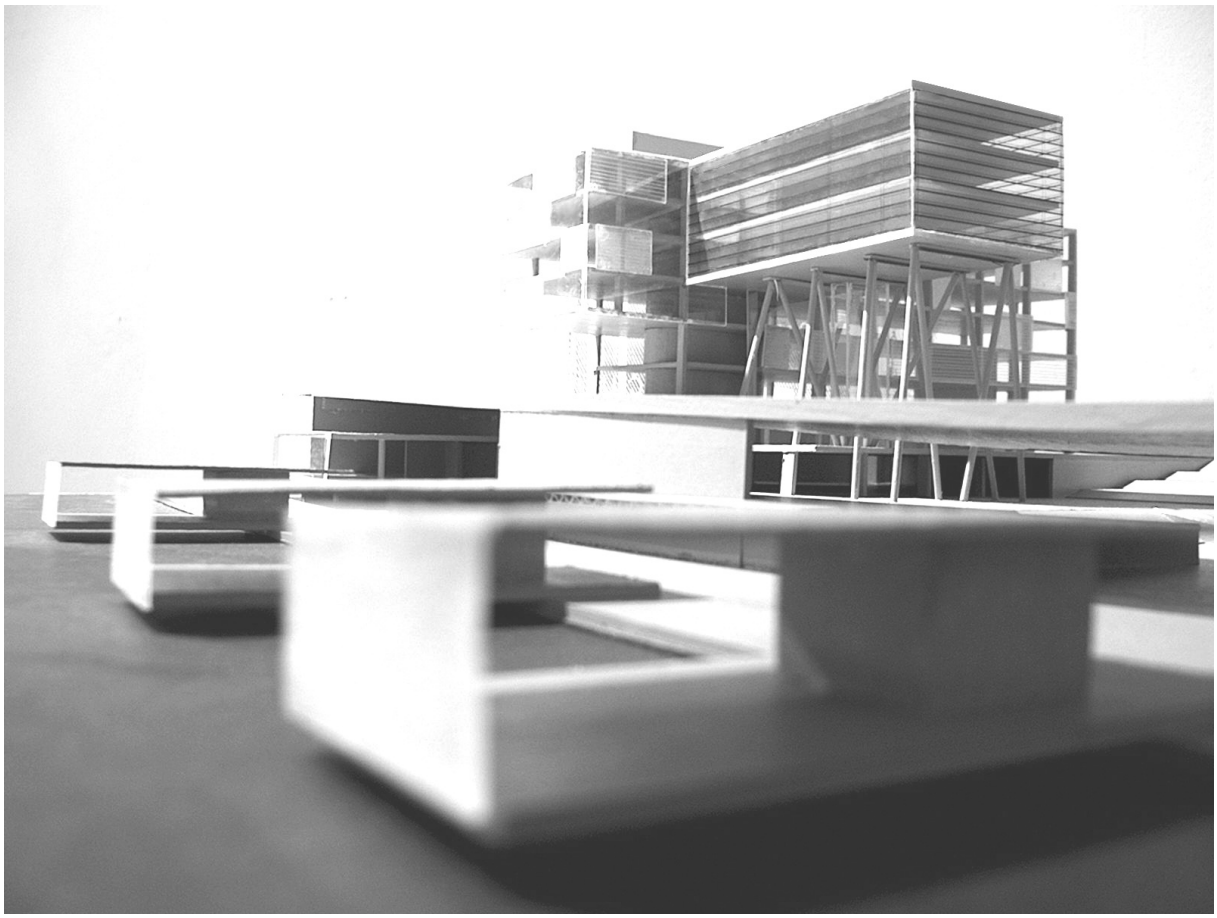

Dejvice jsou městskou částí Prahy s výrazným podílem vysokých škol. Mnoho studentů zde studuje a večer tuto část města opustí. Město žije studenty pouze ve dne, proto jsme se pokusili v našich studentských projektech tuto situaci změnit, městskou část dotvořit a vtisknout jí plnohodnotný a charakteristický život.Úkol jsme řešili v 5ti urbanistických variantách. Podobně jako v předchozích úkolech se studenti nechali inspirovat prostředím, které důvěrně znají. Do úkolu jsem zapojil svoje zkušenosti, byl jsem předsedou poroty veřejné soutěže na tento areál, která před několika lety proběhla. Studenti byli rozděleni do 5ti skupin, které vytvořily svoje urbanistické koncepce v měřítku 1:1000, poté zpracoval každý svůj objekt v měřítku 1:200. Bylo nutné vytvořit nejen funkční celky a objekty, ale i vtisknout charakter nové městské části. Největším přínosem byl názor vytvořený na Vítězné náměstí a areál poblíž třídy Jugoslavských partyzánů. Koncept Vítězného náměstí je skutečně převratným názorem. Dnešní velká plocha slouží jen tramvajím, autům a autobusům. Lidé jsou odsunuti až na okraj obvodu. Náměstí nemá žádný charakter a intimitu. Tomuto prostoru nepomůže středový obelisk. Prohloubením středu vytváříme stupňovitou frontu fasády náměstí a intimní lidský prostor s městskou vybaveností. Vnitřní část je přirozeně propojena pěšími tahy se stávajícími okolními prostory vysokých škol a obytných zón. Projekty přinášejí nové pohledy na architektonický prostor a architektonický detail. Byl to velmi těžký úkol. Zatímco jiná území nás inspirovala, zde jsme inspiraci dlouho hledali. Nedokončený Englův koncept nám naše cítění hodně tříštil, obtížně jsme na něj reagovali.

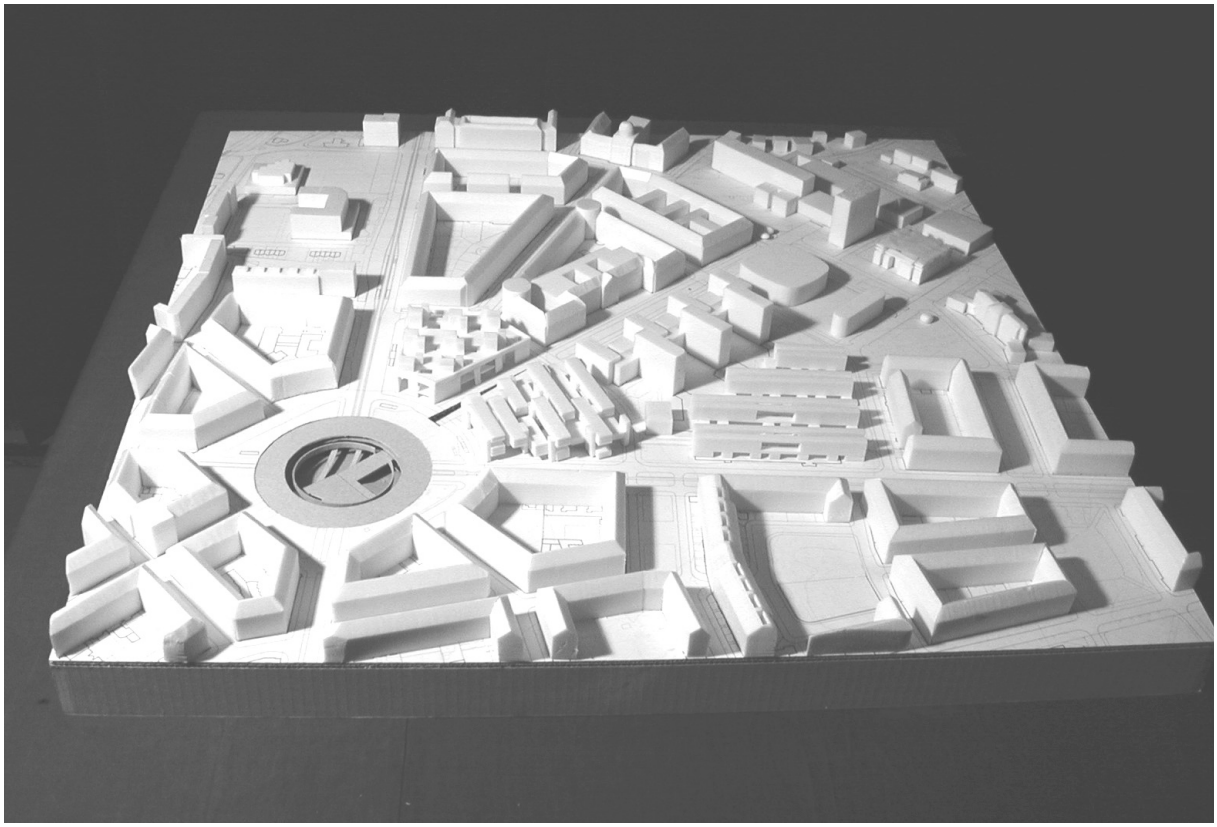

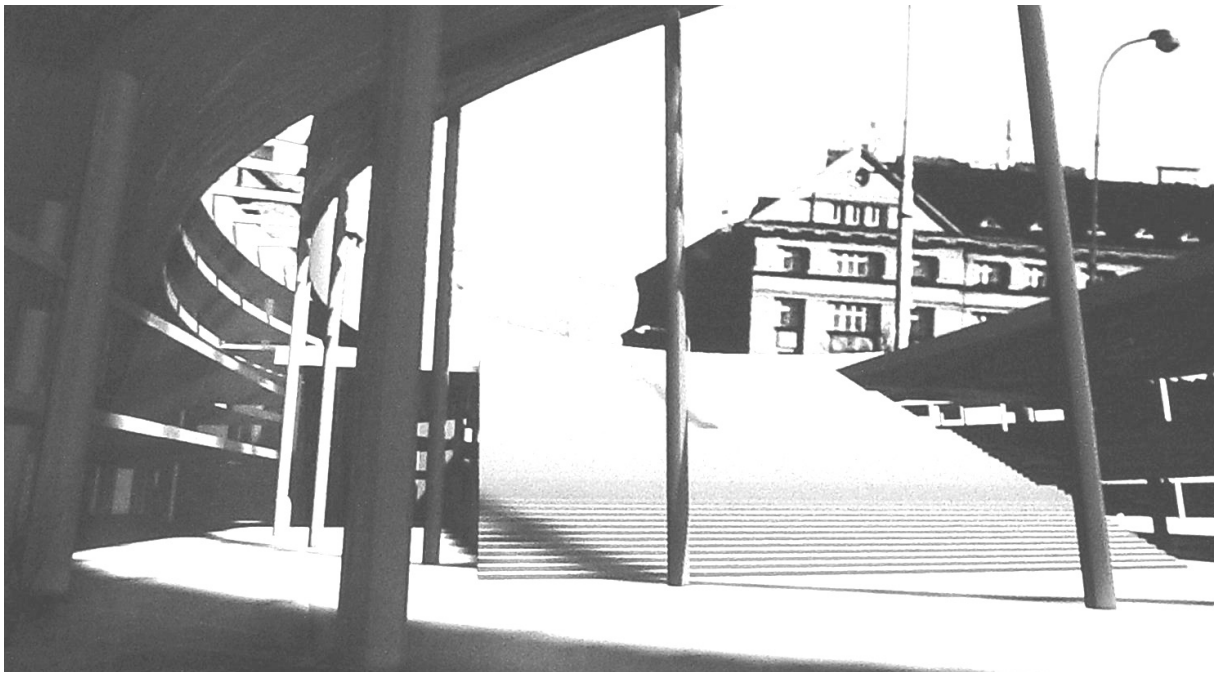

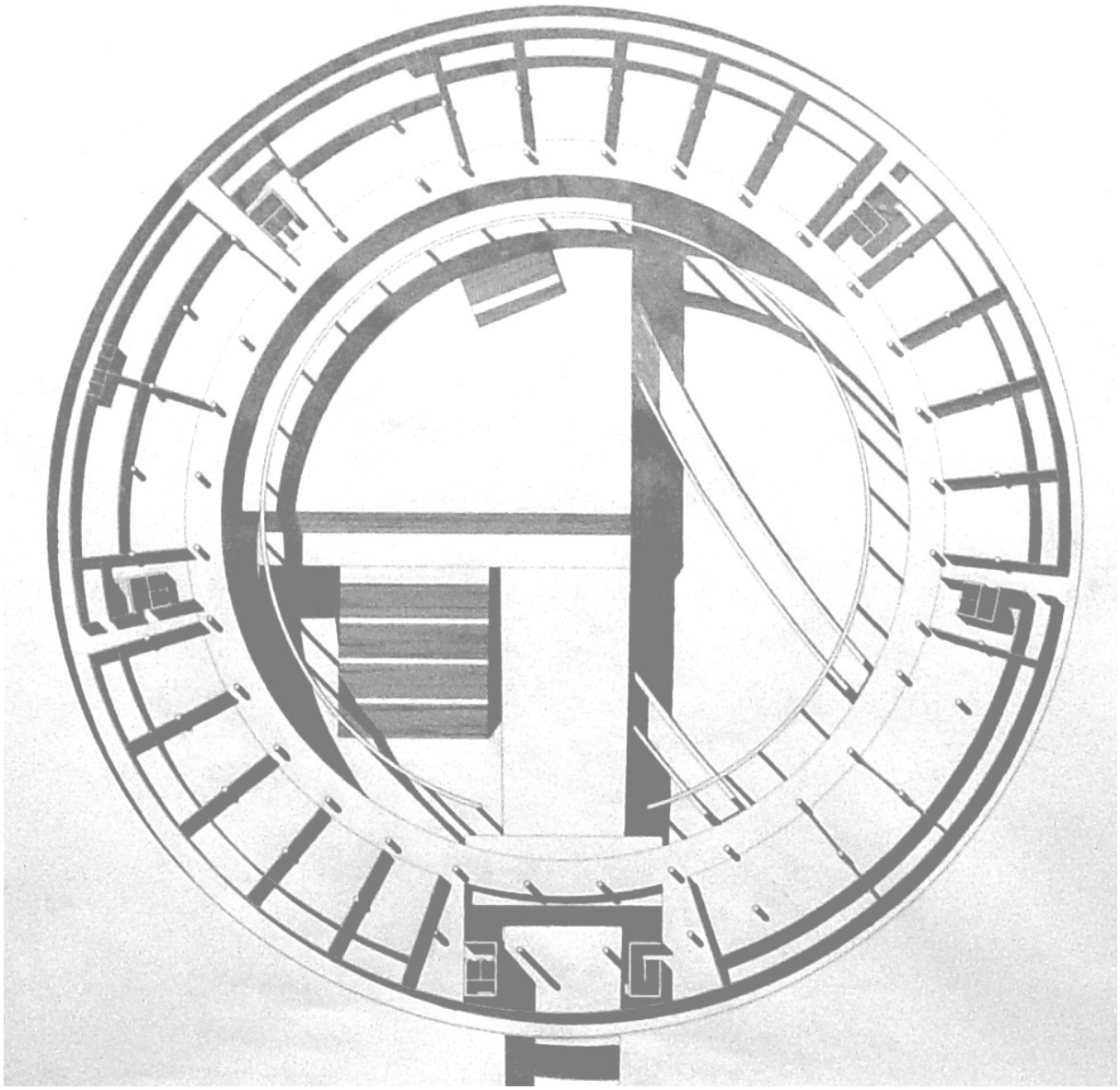

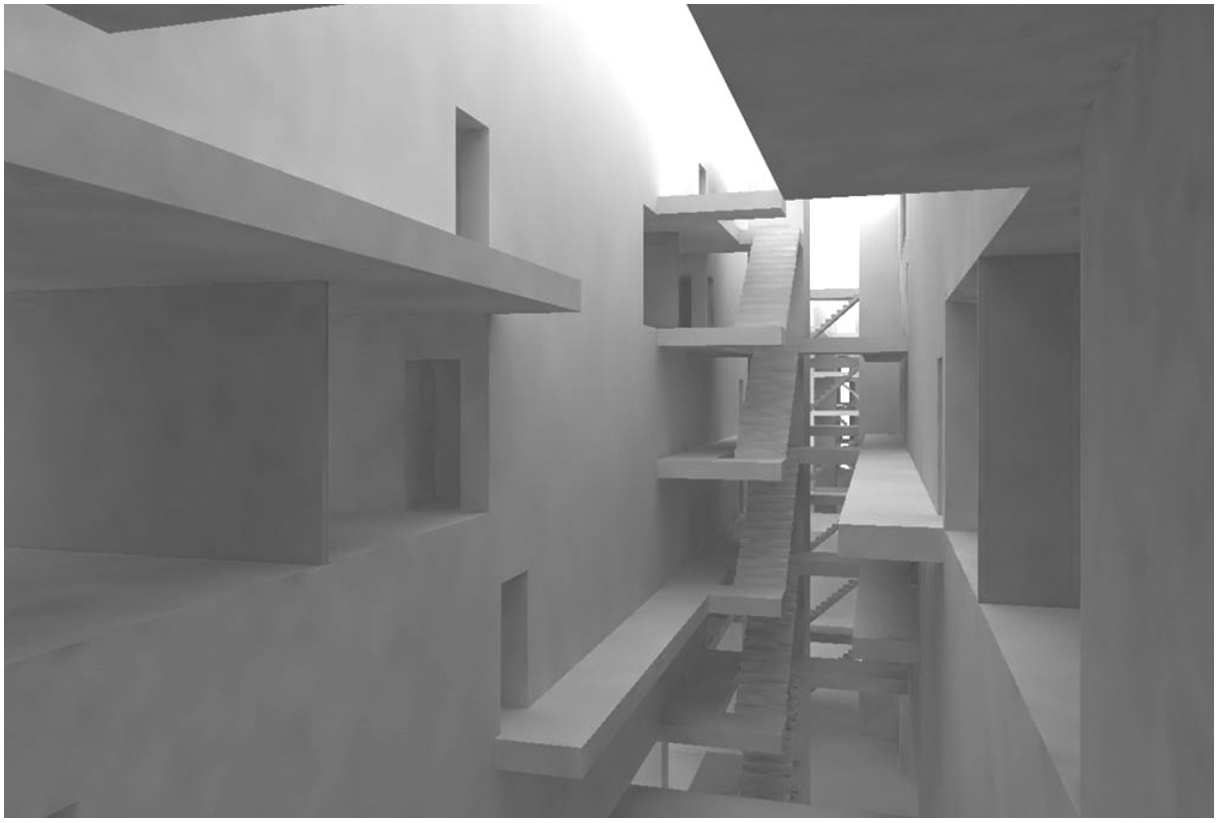

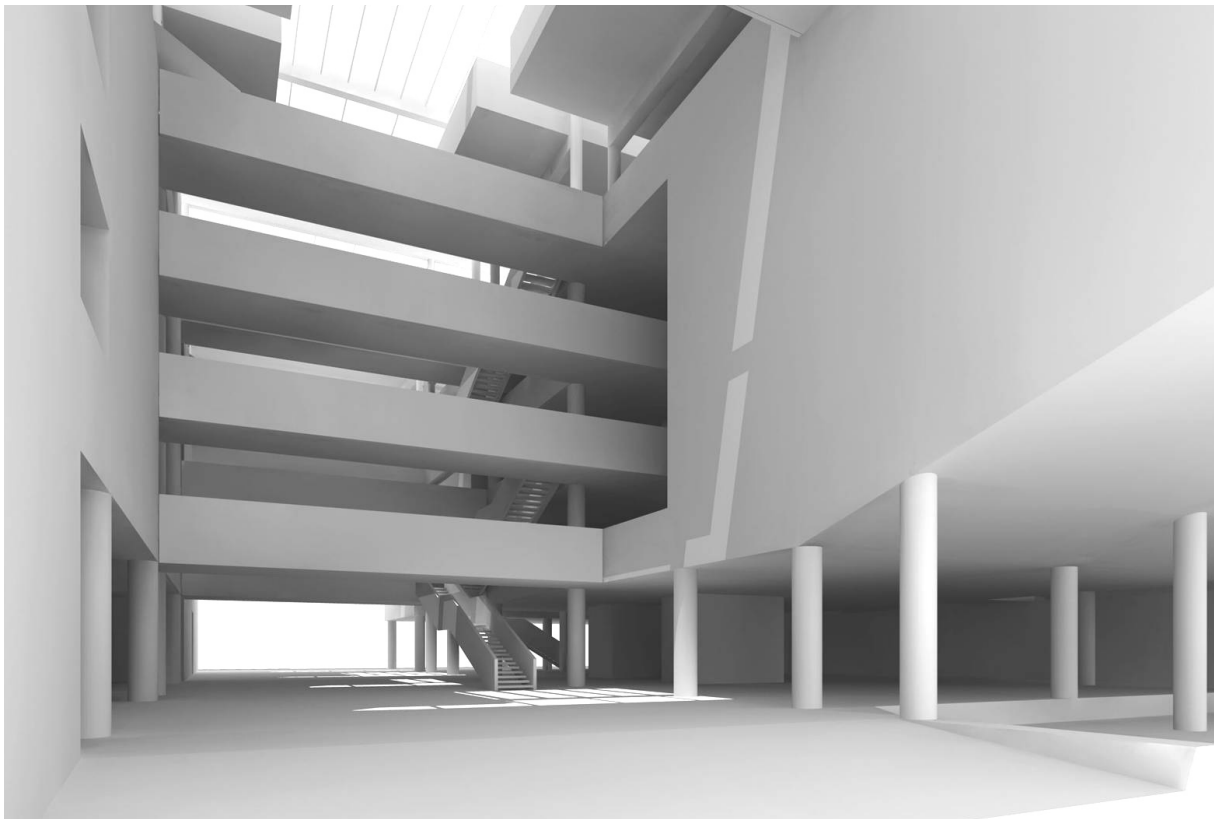

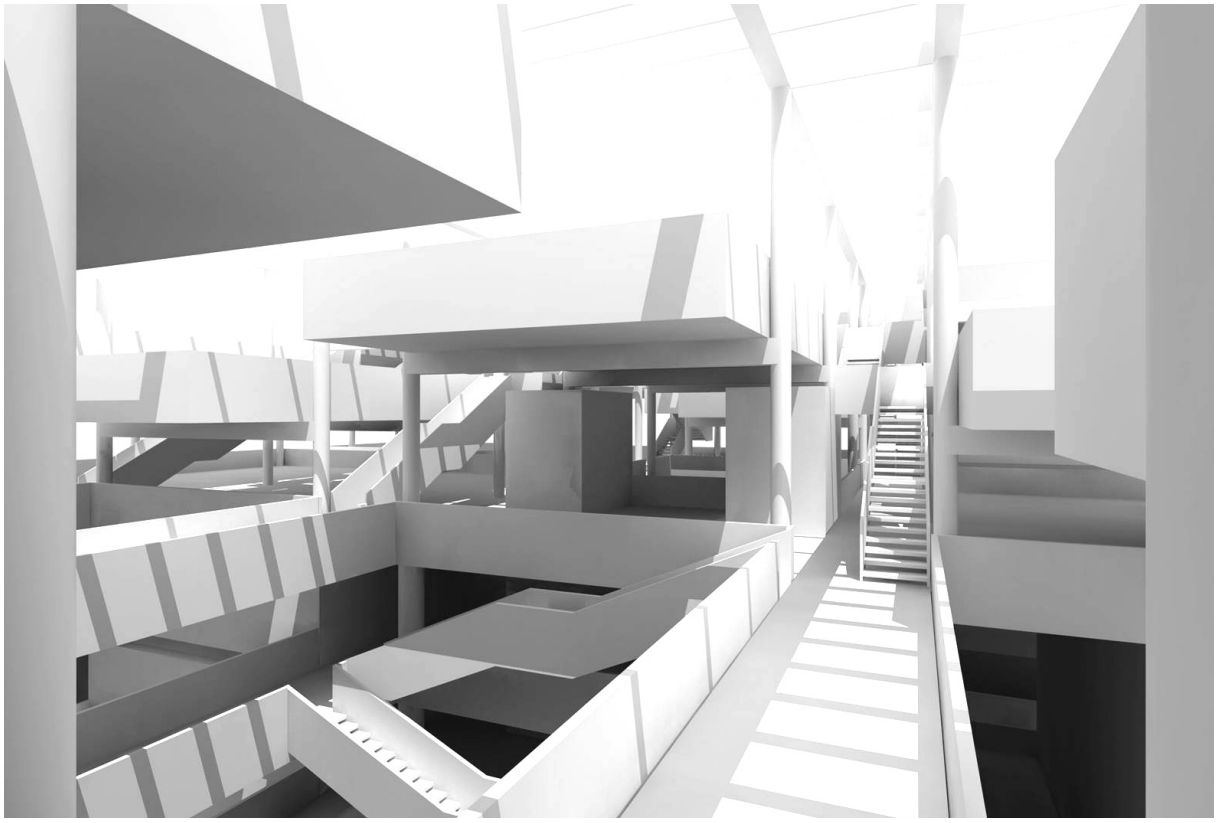

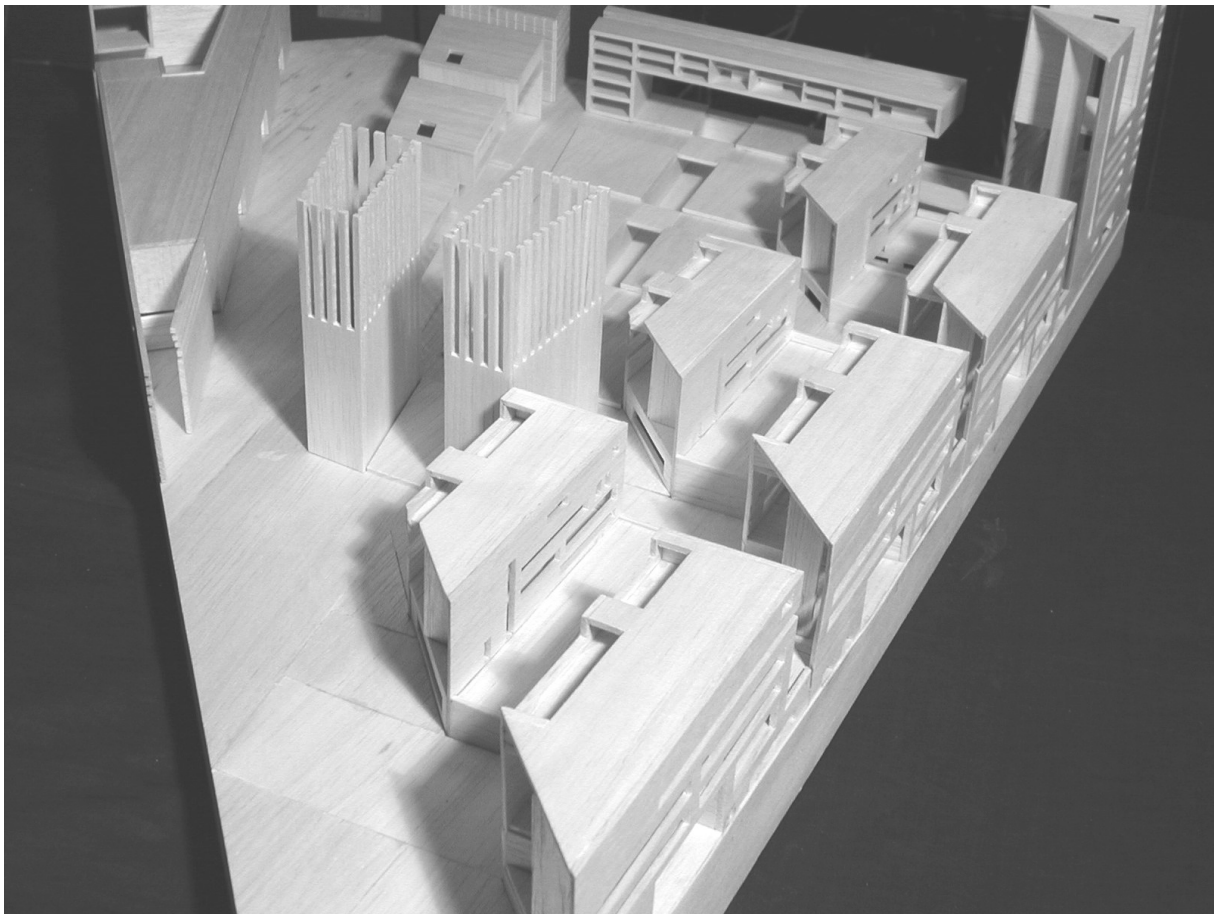

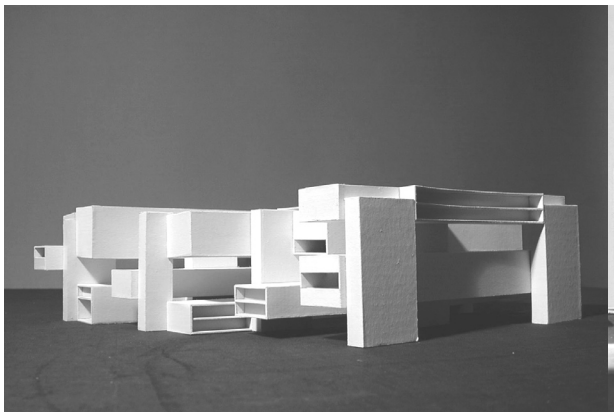

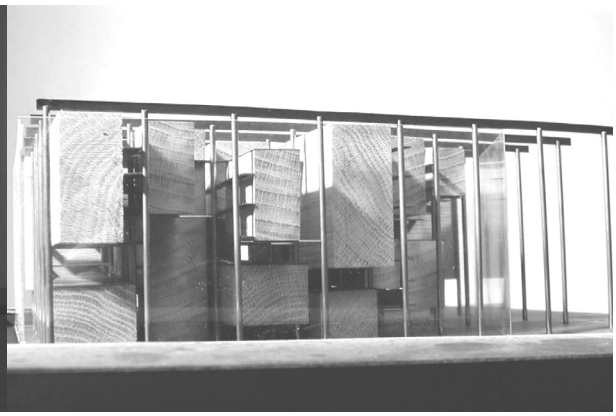

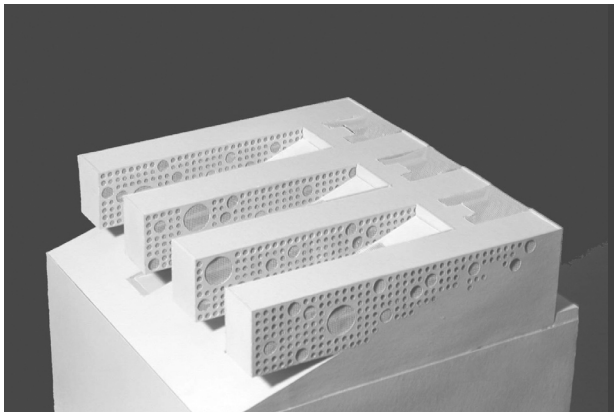

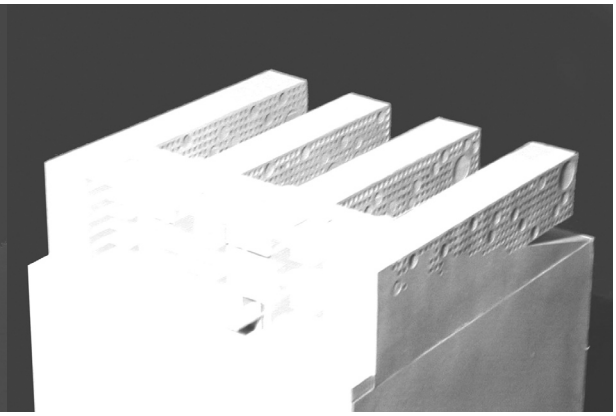

Dalším úkolem studentů v ateliéru na FA ČVUT, který navazoval na úspěšné umístění v architektonické veřejné soutěži na zástavbu prostoru ulic **Spálená a Charvátova**, bylo rozvíjení mých úvah o bydlení v centrální části Prahy, v srdci města, v blízkosti Václavského náměstí, Národní třídy a ulice Na Příkopech. Na začátku byla představa vybudování objektu s mnoha funkcemi. V suterénních prostorech jsou garáže a přístup z metra. Přízemí má kryté obchodní pasáže, obchody pokračují do vyšších podlaží, nad nimi jsou podlaží s administrativou. Nejvyšší tři podlaží jsou věnovány bytové funkci. Vzniká zde městské prostředí se zástavbou rodinných vil. Tyto vily jsou ale obráceny dovnitř tak, aby nebyla rušena intimita a soukromí obyvatel. Ve vilách bydlí dvě až tři generace jedné rodiny. Naším záměrem bylo vytvořit pevný řád, pevnou kompoziční kostru. Je zde 16 pozemků a dva otevřené prostory charakteru malého náměstí, do kterého vyúsťuje vertikální komunikace. Každou část tohoto řádu ale může vytvářet jiný tvůrce v souladu s požadavky klienta. V Praze, i v jiných městech, vznikaly vilové čtvrti před 70-ti lety. Zahrady vil postavených na malých pozemcích neskýtají dnes pocit soukromí a bezpečí, jsou jenom doprovodným dekorem objektu, jehož život se odehrává jen uvnitř a zahrada slouží pouze k výhledu, protože její využívání neposkytuje pocit bezpečí. Vytvořili jsme pozemky velikosti 14,40x14,40 m – rozměry navazují na danou nosnou konstrukci podzemí, kterou stanovilo metro.

Zadal jsem úkol tyto objemy řešit jako rodinné vily. Vily jsou přístupné z parteru výtahy, schodišti a úzkými otevřenými uličkami. Každý student měl za úkol jednu z vil. Většina mladých studentů není z rodin, které by si takto ekonomicky náročnou výstavbu mohly dovolit. Tím ovšem byl pro nás úkol náročnější. Chtěli jsme sami sobě odpovědět na otázku zda tento úkol má smysl. Lákala nás představa žít plnohodnotným, klidným životem v úrovni střech velkoměsta a přitom mít možnost sjet výtahem o několik podlaží níže a být v centru rušného města. Podle našeho názoru je řešení možné, i když výsledky naší práce nenesou v některých projektech naprosto jasnou odpověď. V řešeních je ale vidět široká názorová šíře, od poměrně tradičních řešení až po prostorově a výtvarně neobvyklá řešení, která vycházejí ze změny názoru na životní styl. Vzpomeňme při této příležitosti na vilu Tugendhalt v Brně anebo realizace japonského architekta Anda. Bez naprostého souznění architekta s klientem by tyto realizace nevznikly. Nesnažili jsme se o obecně platné řešení, ale naopak jsme preferovali individuální představu. Najdete zde spoustu problémů v hustotě zástavby plochy, kvalitě oslunění, atd. Byl to těžký úkol, ale jsme teprve na začátku a sami jsme si výsledek nestačili ještě prožít a zhodnotit. Potřebujeme delší čas, ale kdy jindy budeme mít možnost se nad podobným úkolem svobodně zamyslet? Snad ještě jednu poznámku – pro studenty v mém ateliéru byl velmi překvapivý požadavek, aby takto velké byty, chcete-li rodinné vily, měly hospodářský servisní prostor, kam by docházela placená pracovní síla, která by se tiše starala o údržbu bytu, zahradních teras, případně o další domácí práce aniž by vyrušovala

rodinu majitele. Sám jsem podobné služby zažil ve světě i před mnoha lety doma a nebyla to profese pejorativně chápaná. Pro mladé lidi mé země je ale naprosto nepochopitelné, že tyto práce dělá někdo jiný než jejich matka. Žijí v menších bytech, to je pochopitelné, ale každý sní o samostatném životě, ve kterém vynikne. To je pro architekty typické. U stavebních inženýrů, podle mých zkušeností, touha po vyniknutí není typická.

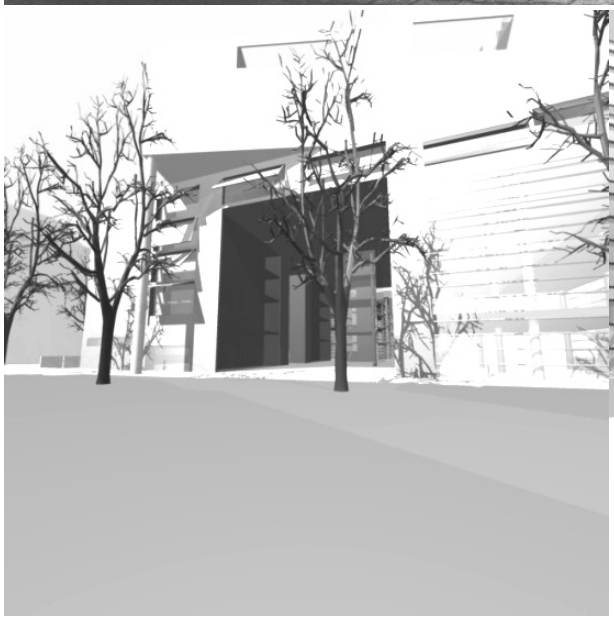

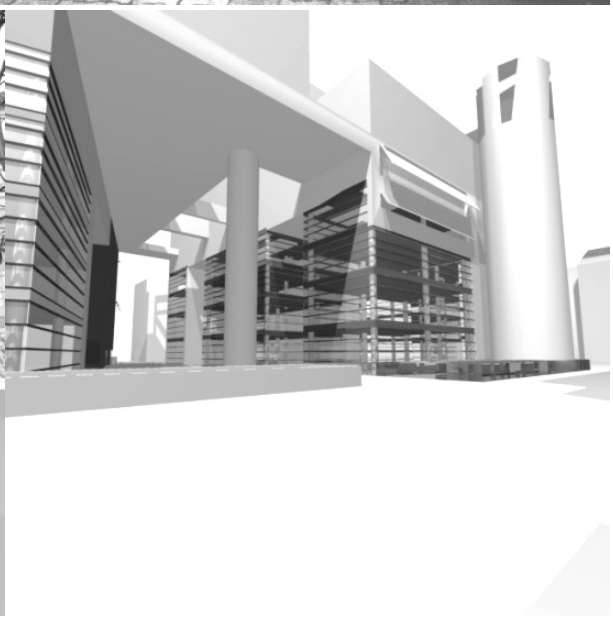

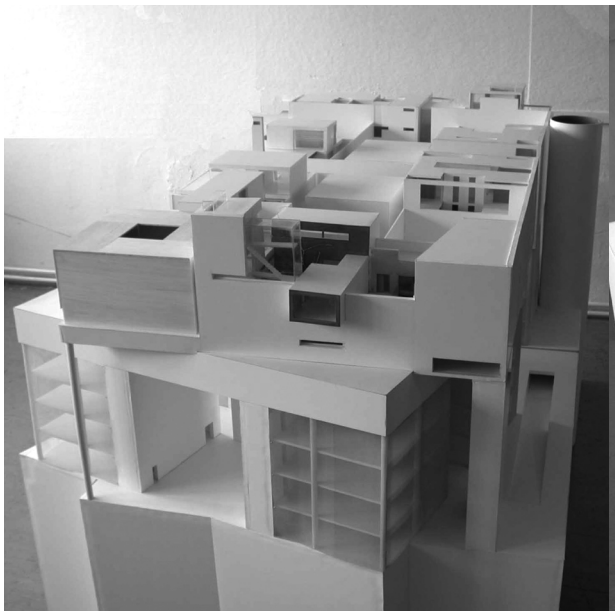

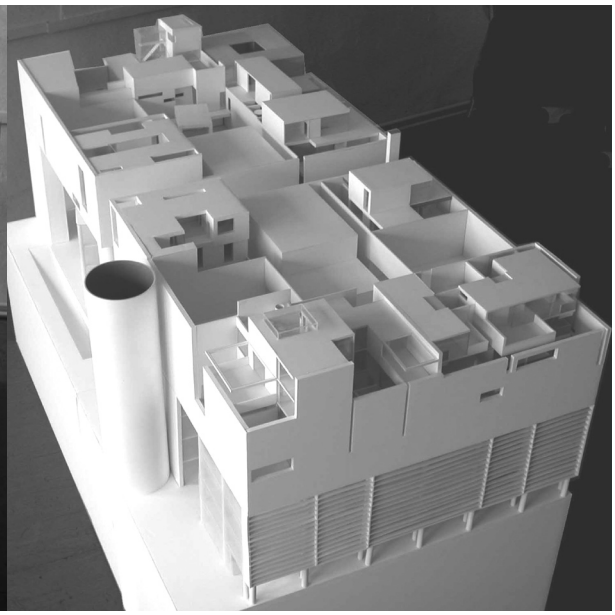

02

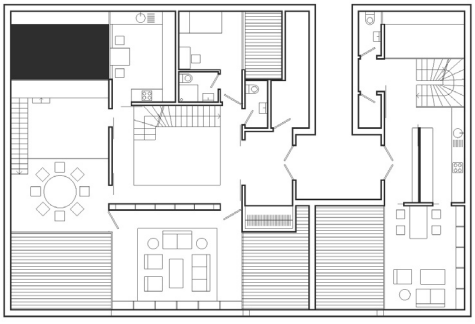

01

03

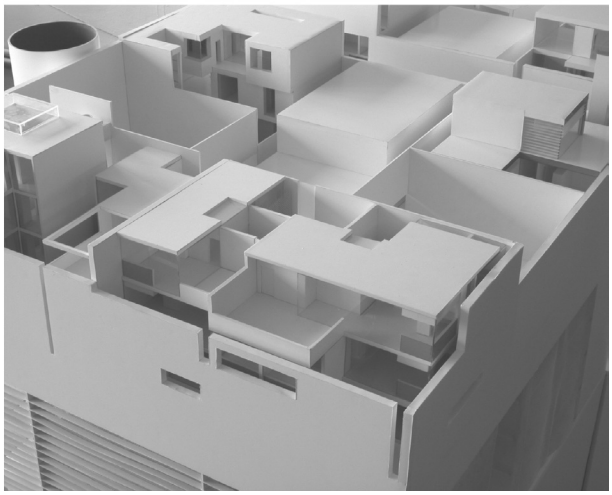

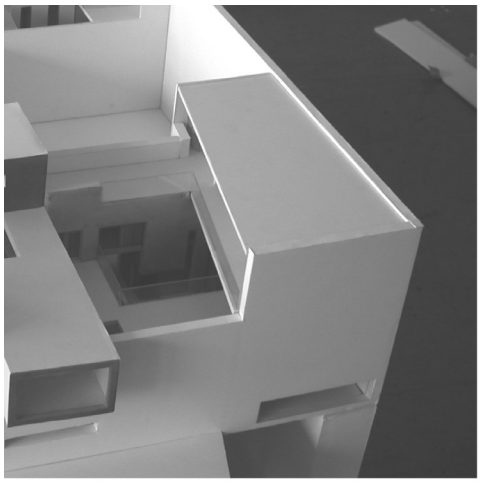

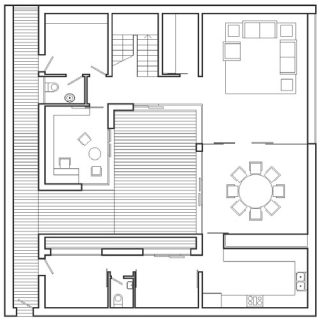

01

03

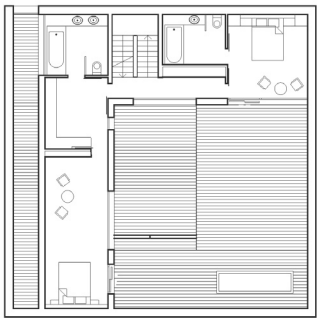

02

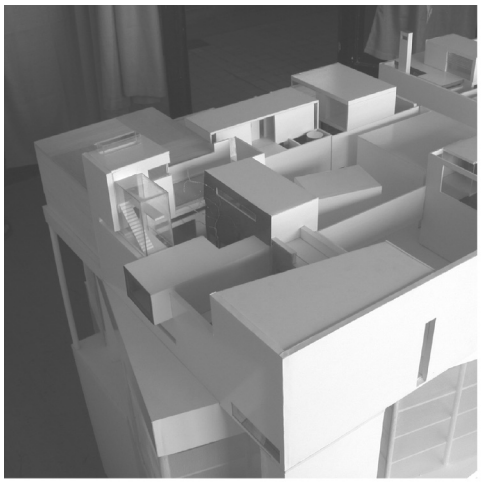

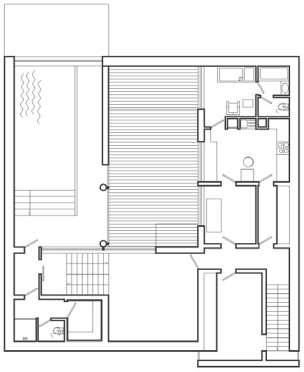

01

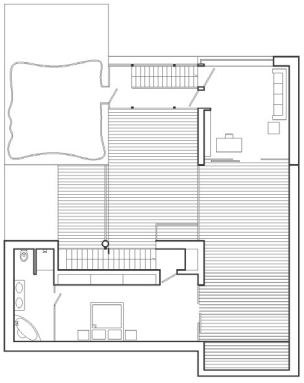

03

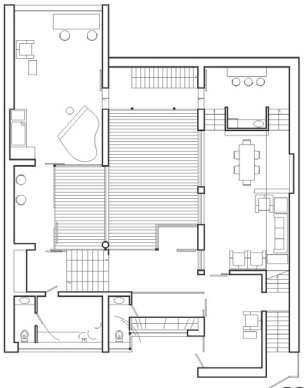

02

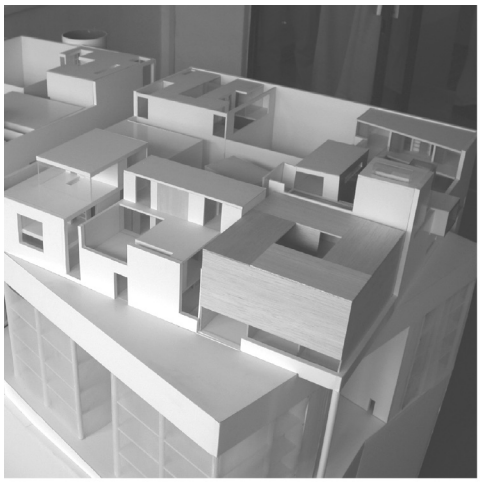

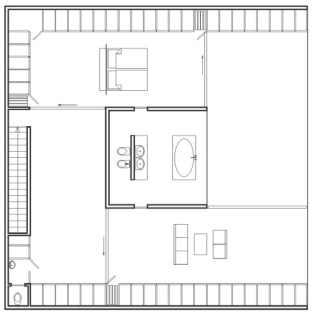

01

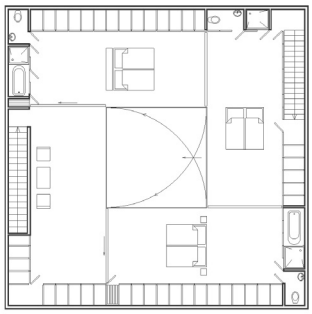

03

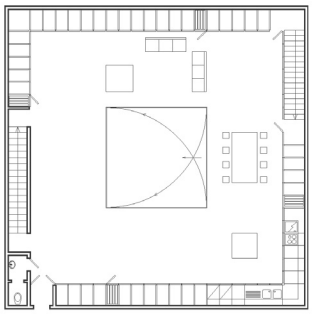

02

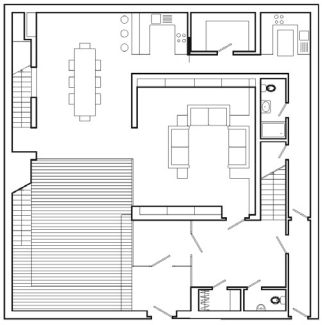

01

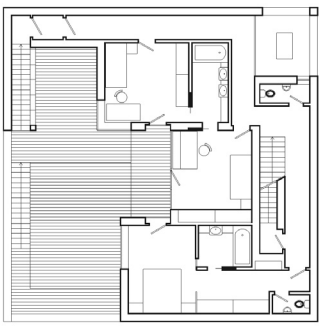

03

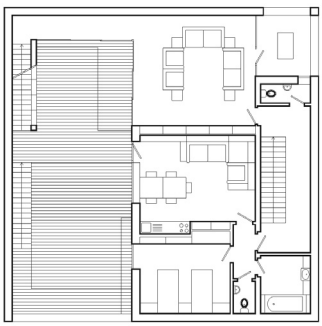

02

Na Fakultě architektury ČVUT probíhá každý rok soutěž o nejlepší projekt jednotlivce a nejlepší ateliéry– **Olověný Dušan**. Nutno říci, že soutěž organizují studenti a zvou odbornou porotu z architektů, kteří nepůsobí na fakultě. Náš ateliér byl vždy mezi nejlepšími, měli jsme řadu nominací jednotlivců a jedenkrát vítězný projekt jednotlivce. Je to pro nás vždy povzbuzením. V každoroční **soutěži diplomních projektů**, kterou pořádá Česká komora architektů, již po třetí rok byl absolutním vítězem této celorepublikové soutěže architektonických škol absolvent našeho ateliéru. Kromě nejvyšší ceny jsme získali i řadu dalších cen.

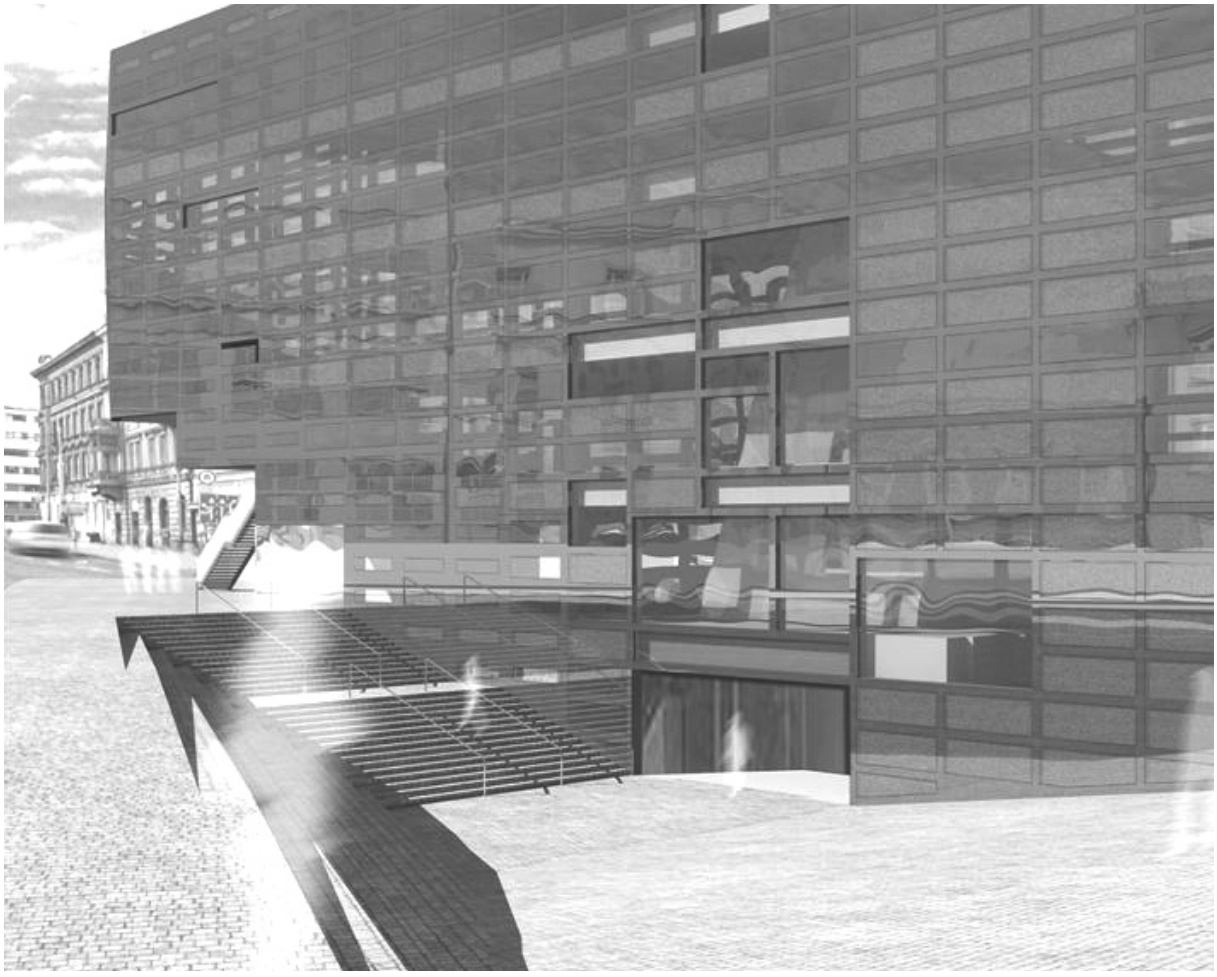

Naše ateliérová práce našla odezvu i v zahraničí. Byl jsem vyzván školou architektury ve Stockholmu k přednášce a prezentaci mojí práce a práce studentů v ateliéru. Přednáška byla na škole architektury a výstava v českém kulturním středisku. Přestože termín byl v době studentských prázdnin, byl o výstavu velký zájem, hlavně z řad praktikujících architektů. Švédy jsem zajímal jako člen autorského týmu bývalé československé ambasády. Její architektura byla v posledních třiceti letech velmi hodnocena. V poslední době probíhají velmi nekvalitní úpravy interiérových prostor, které provádí nový investor, a které vyvolaly velký rozruch a odpor odborné veřejnosti. Na základě ohlasu této přednášky jsem o tomto domě přednášel následně na zahájení dnů švédské architektury v Praze.

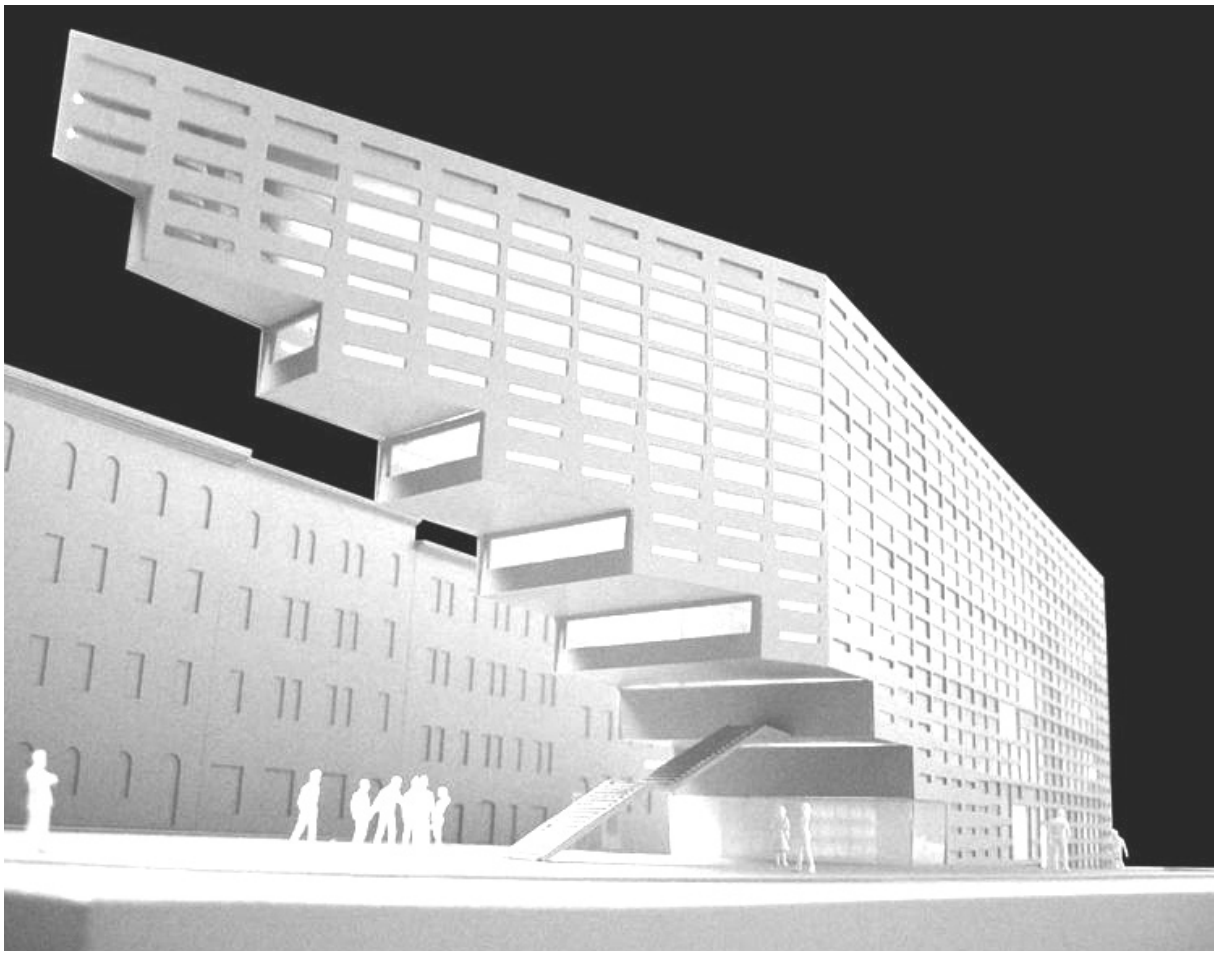

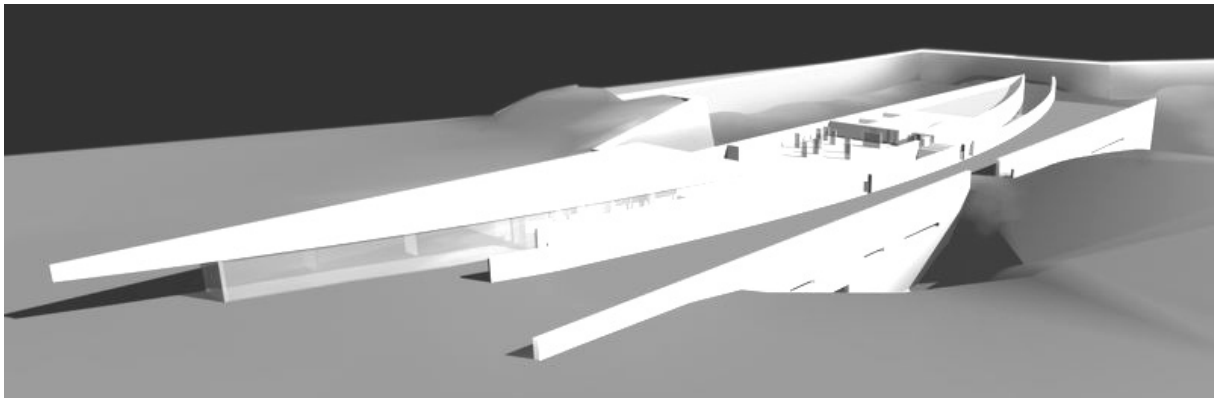

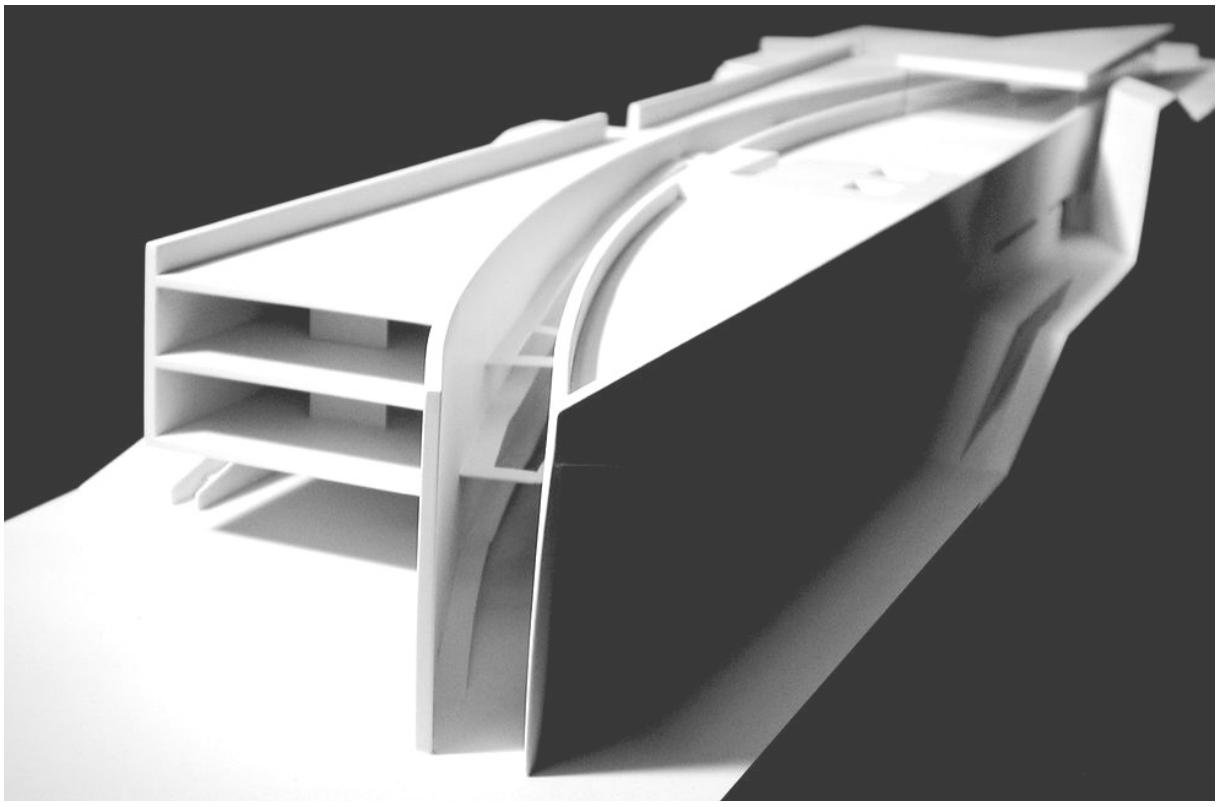

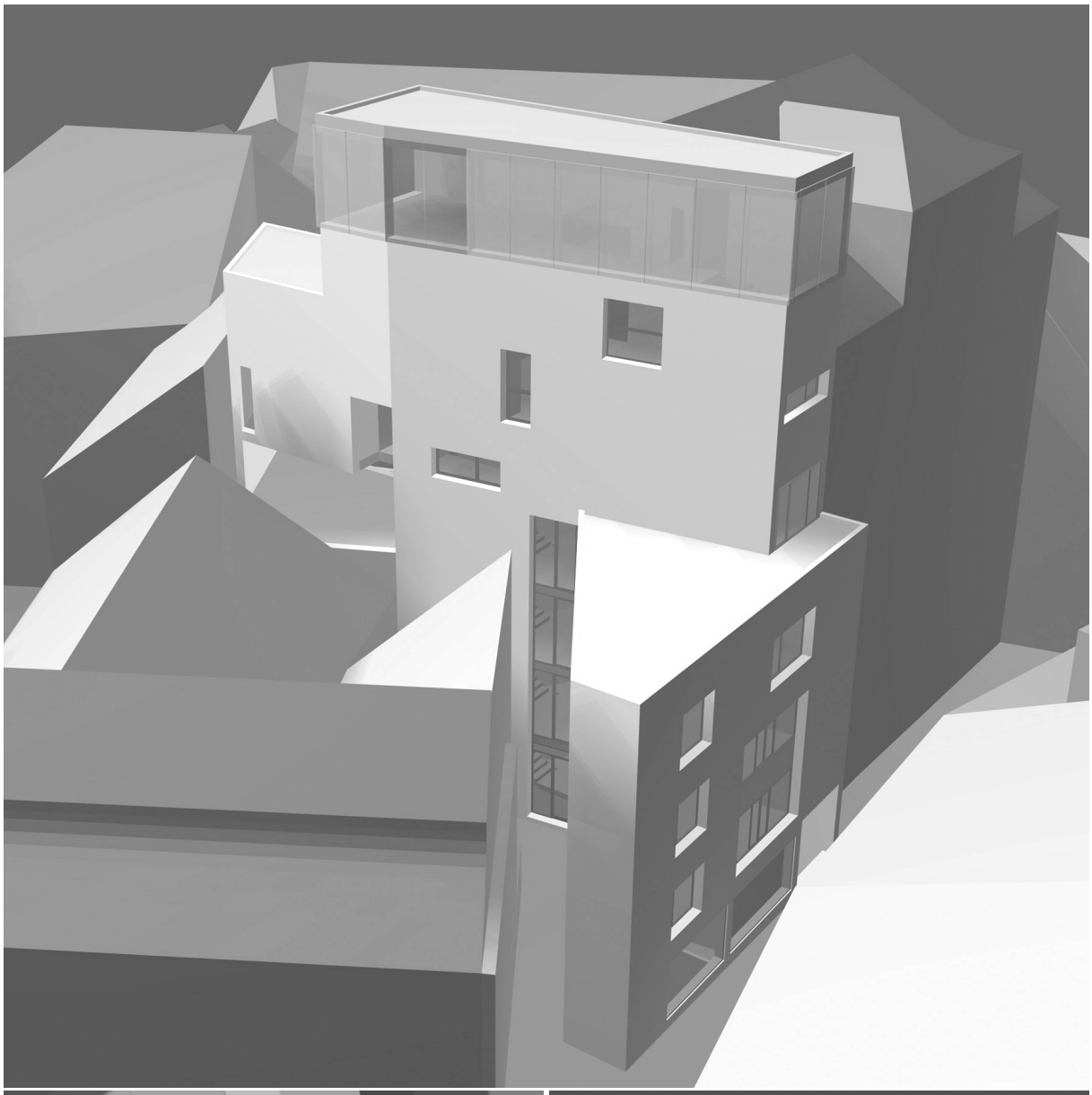

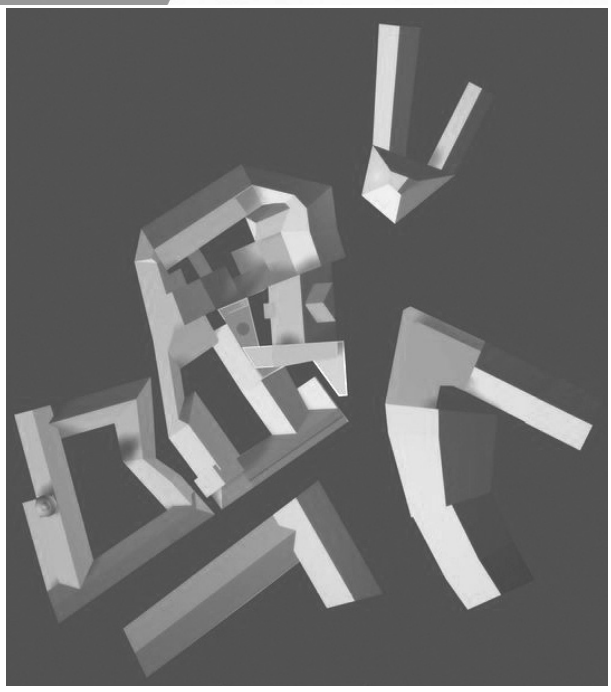

Mým přesvědčením je, že vysokoškolský pedagog musí kromě své pedagogické činnosti na univerzitě být aktivně činný i ve své profesi, aby mohl předávat své zkušenosti z vlastní architektonické tvorby. Nemá být jenom zprostředkovatelem teoretických vědomostí. Pro studenty je praktikující profesionál jedinou přirozenou autoritou. Z tohoto názoru vycházím a snažím se pro ústav, jehož jsem vedoucím, získávat architekty tohoto typu. Sám jsem přesvědčen, že po dobu mého působení na FA ČVUT musím zůstat činným architektem. Proto, pokud mam volný prostor, pokračuji v činnosti praktikujícího architekta. Příkladem jsou objekty v ulici U milosrdných a mezinárodní soutěž na **Egyptské muzeum**.

Velké egyptské muzeum

Areál Velkého egyptského muzea je příkladem spolupráce pedagoga na velké mezinárodní soutěži se svými studenty.

Areál Velkého Egyptského muzea vnímáme jako podnož k pyramidám v Gíze. Z písku pouště vyčnívají betonové kvádry vytvářející náhorní plošinu, která kryje a chrání před sluncem a písečnou bouří prostory areálu Velkého Egyptského muzea, rozložené pod nimi. Kompozici čtverce pronikajícího z hmoty pouště doplňuje vertikála vyhlídkové věže. Areál jsme osově založili souběžně s pyramidami, v krajinném prostředí jsme tím podpořili vzájemnou souvislost pyramid a muzea.

Prostorově nás inspiruje architektura starého Egypta a jeho kultura. Návštěva historických míst, několik dní života na plachetnici plující po Nilu, jsou nesmírně silné zážitky. Dávají tušit místo zrodu kultury současného světa. Monumentální chrámy a stavby, stinné sloupové síně, monumentální rozměry maleb a reliéfů, sochy božstev, panovníků a lidí. Každá socha má ve svém obličeji výraz, kterým promlouvá k návštěvníkovi osobnost, kterou socha ztělesňuje. Nádherné předměty denní potřeby dokreslují představu o životě ve starém Egyptě. Zelenou osou starověkého Egypta je mohutná řeka tekoucí úzkým pruhem zelené přírody. Pramení na jihu v džungli Afriky a na severu se rozlévá a vtéká do moře. Všude kolem je horká písečná rozlehlá poušť.

Tento silný motiv jsme se snažili vtisknout našemu architektonickému prostorovému řešení. Osou je linie vody pramenící ve sloupové umělé zahradě, voda padá po stěnách do vstupního podlaží, prochází jako nit celým objektem a po rozlití ve sloupové síni spadá do jezera v umělé nilské krajině. Ze vstupního podlaží jsou výstupy úzkými soutěskami do okolní písečné krajiny dunového parku a na náhorní planinu, která je střechou areálu a prostorem otevřených expozic.

Prostředí je komponováno tak, aby návštěvník na svých procházkách měl bohatství zážitků pro poučení a relaxaci, aby si mohl volit způsob prožití svého času v tomto prostředí. Areál je společenským centrem nejen pro turisty, ale i pro obyvatele rozsáhlých okolních obytných celků.

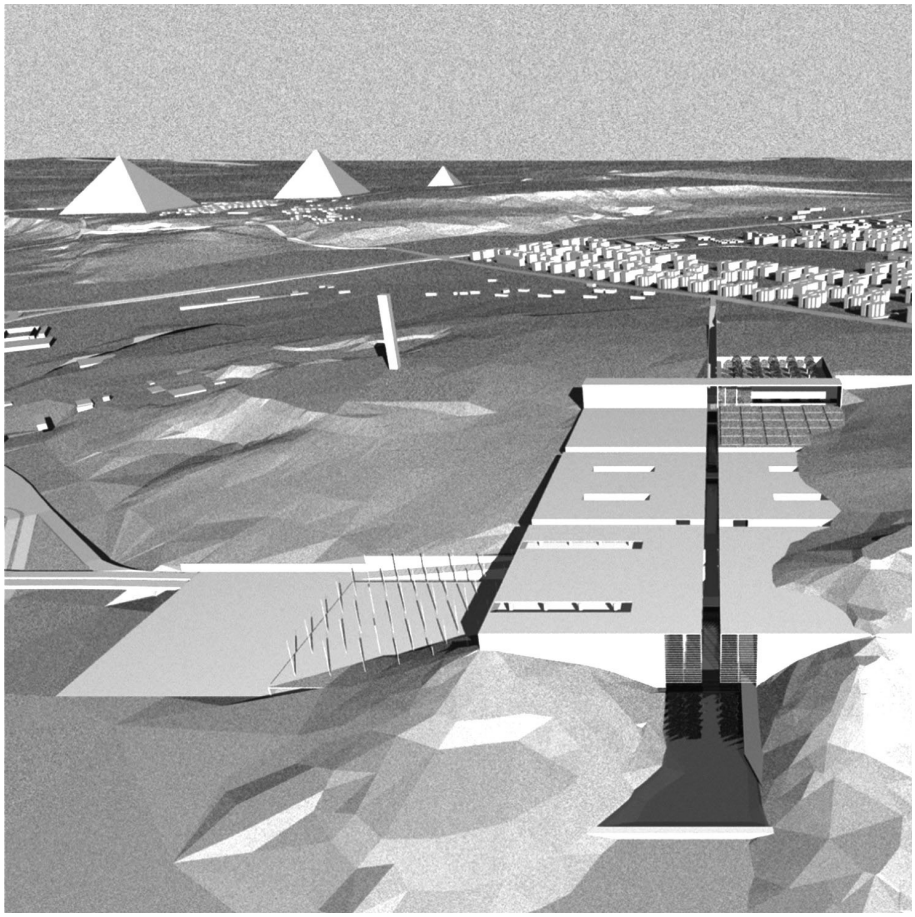

Dopravní prostředky přivezou návštěvníky k výstupní a nástupní ploše, ze které jsou vedeni po rovině do výtahové a schodišťové haly, která je na úrovni plus 25 metrů. Z této haly jsou propojena všechna podlaží výtahy a schodišti. Je zde předpokládán hlavní a zároveň oddělený přístup ke kongresovému centru. Návštěvníci areálu Velkého Egyptského muzea mají možnost přejít do vstupního podlaží také pěší rampou.
Vstupní podlaží na úrovni plus 40 metrů, je srdcem celého areálu, je zastíněným prostorem otevřeným v horní části, propojeným do všech stran s okolním prostředím tématickými procházkovými okruhy. Vstupním podlažím protéká vodní tok. Esteticky zpříjemňuje prostor a osvěžuje vzduch. Celý vstupní prostor má charakter stinného náměstí a je otevřen proudícímu vzduchu. Jsou zde umístěny nejhlavnější funkce servisu pro návštěvníky jako je banka, pošta informační centrum, kavárny a další funkce. Významnou součástí je komerční část připomínající hlavní tržiště v Cairu. Ve spodní části sloupových bloků na úrovni vodní hladiny jsou kafé bary. V horních částech na úrovni vstupního podlaží a výše jsou malé butiky.
Vstupní podlaží je vertikálně propojeno s relaxačním a kavárenským prostorem, s místnostmi první pomoci na úrovni plus 34 metrů a s dětskými zařízeními a dětskou zahradou na úrovni plus 30 metrů. Na terase dětského hřiště jsou v pravidelném rytmu rozmístěny štíhlé vertikály připomínající stožáry nilských plachetnic, ve špicích těchto vertikál jsou světelné válce. Horní část stožárů je pružná, pod náporem silného větru se jejich vrchní část jemně prohýbá. Svítící válce v noci se stávají tajemným symbolem Velkého Egyptského muzea.
Tématické okruhy procházek návštěvníků, vycházejí vždy ze vstupního prostoru a do něj se vracejí. Nástupy na tematické okruhy představují možnost bezpečnostního úniku do exteriéru. Dunový park, který je všude kolem, poskytuje návštěvníkům požitek z projížděk na koních nebo velbloudech. Dominantou dunového parku je vyhlídková věž.
Velké Egyptské muzeum bude nejvýznamnější světovou sbírkou. Předvedení této sbírky vyžaduje spolupráci mnoha expertů. Výstavní metody a vystavované předměty se mohou časem měnit. Náš návrh předkládá obecné kvality. Řeší velikost prostoru, požadované plošné rozměry, konstrukční zajištění. Principem osvětlení je pronikání světla monolitickou betonovou stěnou fasády, za fasádou je prázdný prostor přivádějící světlo shora. Další stěna je plnoskleněná. Výstavní prostředí je přisvětlováno z atrií s pěšími rampami návštěvníků. Z těchto ramp je přístupná střešní terasa pouze pro návštěvníky muzea a je oddělená od ostatních teras. Muzeum je přístupné přes kontrolní body. Je možná koncepce tématických cest malým informačním okruhem přes všechna témata, nebo středním okruhem a konečně komplexní prohlídka. Tyto okruhy lze libovolně měnit a rozšiřovat, nebo věnovat se pouze jedinému tématu podle volby návštěvníka.
Na vstupní halu muzea je napojena také luxusní restaurace. Restaurační prostory mají terasu s vyhlídkou na scenérii pyramid a Caira. Restaurace může sloužit

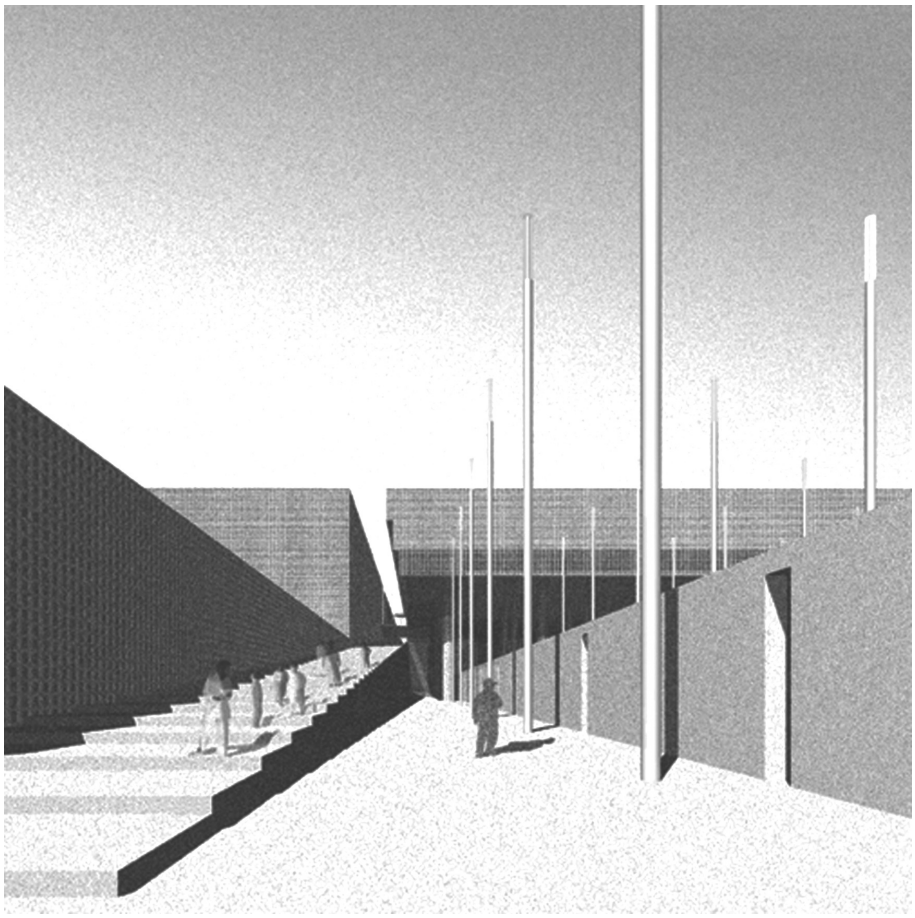

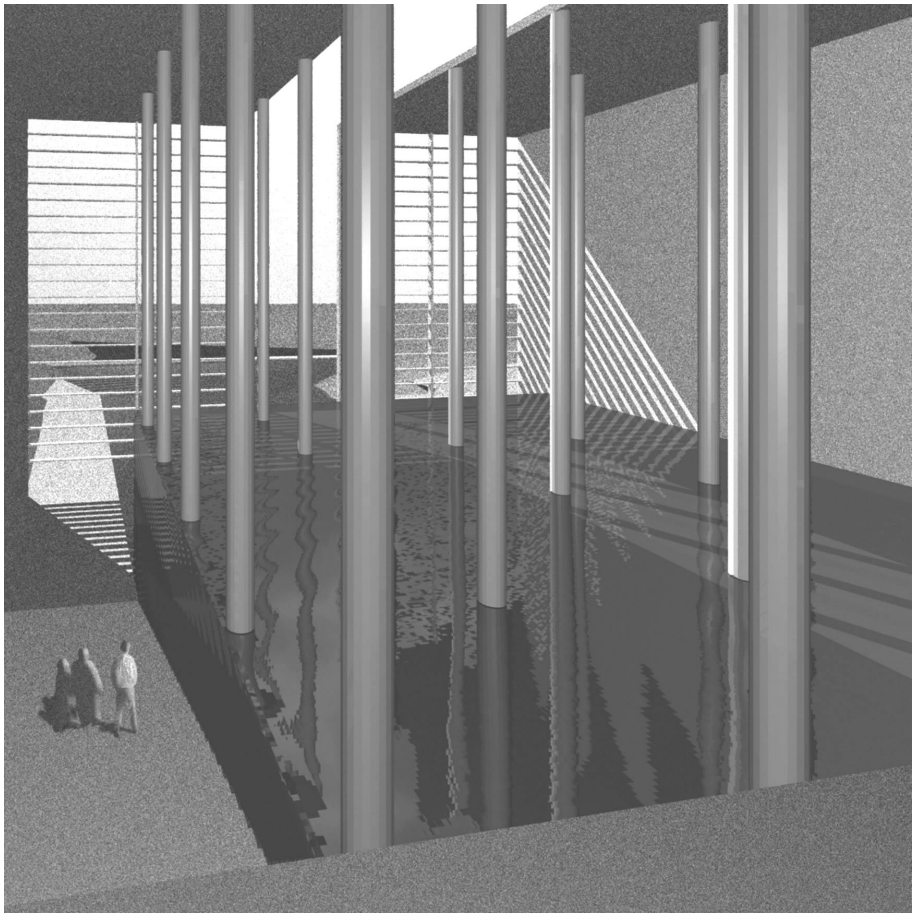

naprosto samostatně a je přístupná i kongresovému areálu.
Kongresový areál je rozložen do dvou podlaží. Všechny jeho součásti jsou samostatně přístupné ze vstupní haly. Osvětlení jeho jednotlivých celků je řešeno obdobně jako u muzea, průsvitnými fasádami a atrii. Z atrií návštěvník přichází na střešní terasu, která je separována od ostatních návštěvníků muzea. Kongresový sál je pro 2.000 lidí. Ostatní požadované prostory mají plošné rozměry a funkční vazby jak určují soutěžní podmínky.
Ze vstupního prostoru je možný samostatný přístup návštěvníků k příležitostným výstavám, které jsou na úrovni plus 44,5 metru. Dále vertikální propojení pokračuje k prostředí archeologických skladů a laboratoří, které jsou na úrovni plus 51,5 metru a 55 metrů.
Z jižní části vstupního podlaží vede promenádní cesta ke schodišti a výtahům, pokračuje podél vodopádu na střešní terasy na úrovni plus 59 metrů do prostředí exteriérových výstav a dunového parku. Na této úrovni je rovněž umělá jižní zahrada s betonovými bloky, ve kterých je hlína a z nichž vyrůstají mohutné koruny zeleně, které poskytují stín k odpočinku. V úrovni korun prochází pěší lávky tématických procházek. Na úrovni zahrady plus 59 metrů parkují auta zaměstnanců, taxi a bryčky pro turisty, které je odvezou k pyramidám v Gíze. Ve spodní části stromových bloků jsou drobná komerční občerstvení. Z tohoto rušného prostředí je přístup a zásobovací příjezd pro administrativu, archeologické sklady, laboratoře, výstavní prostory muzea a komerční prostory vstupního podlaží.

Specifickou oblastí architektonické tvorby, o které přednáším na fakultě jsou budovy s integrovanými funkcemi. Do této oblasti patří budovy zastupitelských úřadů, s jejichž realizacemi mám vlastní zkušenosti.

Zastupitelský úřad v Londýně byl první významnou prací, na které jsem pracoval. Původně se předpokládalo, že úkol bude mít jenom akademický charakter. Dlouhodobé pobyty v Anglii byly mým úkolem, krátké inspekční cesty byly úkolem architekta Jana Šrámka. Ing. Štěpánský zajišťoval spolupráci s českými specialisty na požadované profese. Se zástupci investora jsme konzultovali rozpracovanou studii. Československá diplomacie té doby neoplývala samostatností a aktivitou. Anglická strana to ani neočekávala. Prostorové řešení je založené na tom, že Československo zajišťovalo dvě hlavní reprezentační události v roce. Byl to 9. květen -den osvobození a 6. září- den československé armády. Byly to velké diplomatické události s množstvím lidí, kde české pivo a párky zvedaly povadlou pověst kulturnosti naší země. Jako architekti- tvůrci prostorů a celého objektu, jsme se snažili vytvořit architektonické dílo, které reprezentuje český národ, ne tehdejší vládnoucí skupinu. Nikde v objektu nenajdete žádný komunistický symbol nebo detail, který by to připomínal. Architektura je soudobá, možná, že je v ní cítit formální vliv architektonických brutalistických tendencí té doby, ale

zároveň se projevuje rukopis nás obou. Sám jsem byl pro dynamičtější charakter, Jan Šrámek preferoval klidnější a civilnější řešení.
Věřil jsem, že když budeme dělat svou práci nejlépe jak umíme, že tím nejvíce pomůžeme přetvořit zdeformovanou představu Angličanů o našem národě a naší zemi, představu, o které je každodenně přesvědčoval komunistický režim.
Objekt úřední budovy je přístupný z privátní královské ulice. Je to plastická architektura, v horních dvou podlažích jsou kanceláře. Reprezentační prostory pro diplomatická a společenská setkání jsou v přízemí. Velký reprezentační prostor má výšku dvou podlaží a rustikální řešení stropu. Šatna a sociální příslušenství pro hosty jsou v suterénu.
Budova je v suterénu propojena s objektem obytným, který má v přízemí kontaktní prostory s veřejností a hlavní vstupy pro tyto prostory z ulice Notting Hill Gate, obchodní rušné třídy. Z tohoto prostoru jsou rovněž situovány vstupy do obytné části. V prvním patře jsou kanceláře pro obchodní oddělení. V suterénu mezi oběma budovami je kinosál, který využívali diplomaté i obchodníci k propagačním nebo obchodním účelům. Kinosál sloužil rovněž pro promítání filmů pro českou veřejnost.
Reprezentační zahrada navazuje na prostory diplomatocké i obchodní části.
Pod zahradou jsou garáže pro osobní automobily. Garáže jsou přístupné z obou objektů. Oba objekty mají TZB v suterénu.
V horních podlažích objektu jsou byty různých velikostí, většina z nich je dvoupodlažní.

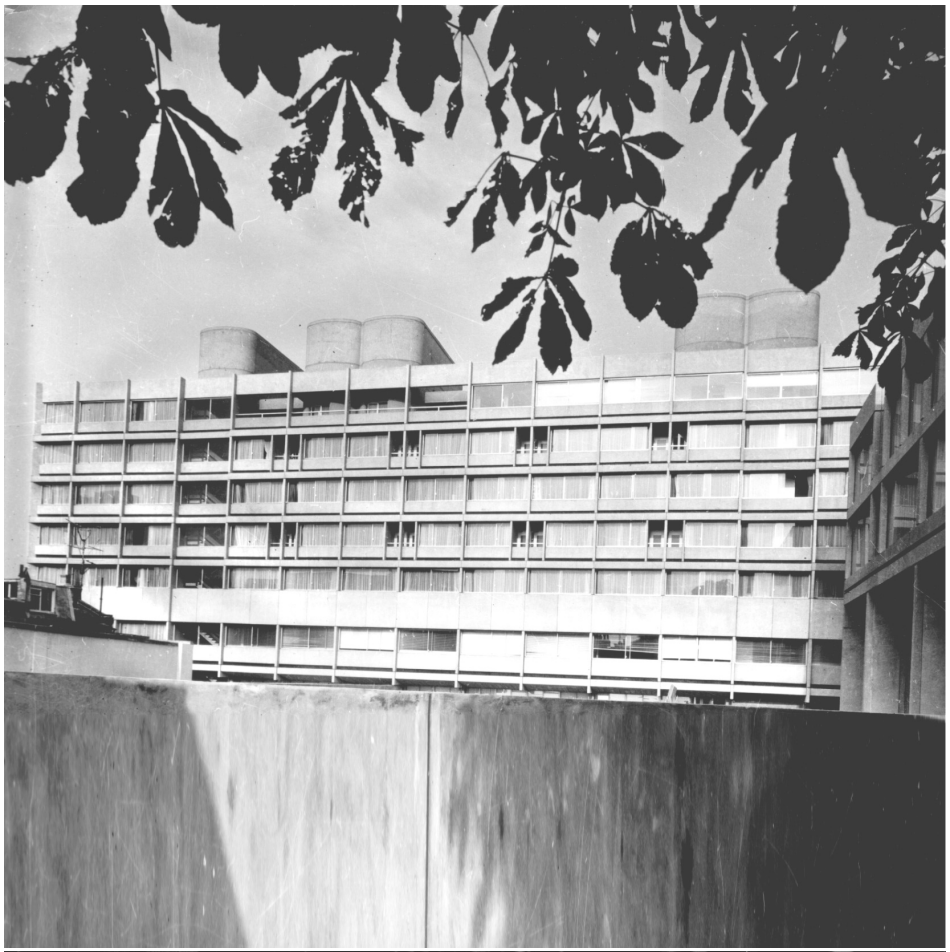

Podlouhlý objekt s byty připomíná svým formálním charakterem trám s vydlabanými částmi. Prostory pro reprezentační diplomatická setkání jsou kompozicí velkých betonových desek, horizontálně a vertikálně k sobě kladených. Betonové stěny mají na sobě kanelury vytvořené bedněním a otloukané sbíječkou. Jednotlivé prostory jsou oddělovány a propojovány dřevěnými posuvnými stěnami. Celé řešení interiéru, včetně designu zařizovacích předmětů, bylo naším dílem. Naše české firmy, i my sami architekti, jsme se učili interiérový design tvořit a aplikovat. Možnost práce v anglickém prostředí byla pro mne nesmírnou školou zkušeností a impulsem. Výsledkem bylo dílo, které bylo oceněno cenou za nejlepší realizaci v londýnském regionu za rok 1971. Jsem přesvědčen, že se nám podařilo částečně obnovit pověst o kultivovanosti našeho národa. Po listopadu 1989 se stal původně úřední objekt majetkem Slovenské republiky. Obytná budova s obchodní částí zůstala české straně a jako torzo původního řešení nevyhovuje dnešním nárokům.

V závěru roku 2004 byla tato stavba vybrána mezi desítku nejlepších českých realizací posledního padesátiletí.

V současné době jsem dostal zadání přepracovat původní obytnou část na nový zastupitelský úřad České republiky. Na tomto projektu v současné době pracuji. Mým úkolem je vytvořit v tomto objemu všechny funkční prostory a potřeby ambasády. Technický vývoj se výrazně posunul a technická problematika výrazně architekturu přetváří, snažím se pokračovat ve snahách našeho původního týmu a nové skutečnosti zhodnotit. Věřím, že se mi tento úkol daří. byla to jedna z mých prvních prací. Mohu vnímat svůj architektonický i lidský vývoj. Nejsem si jist, že totéž mohu říci o instituci investora.

V roce 1969 byla vypsána architektonická soutěž na **velvyslanectví do Stockholmu**, ve které jsme získali 1.cenu a realizaci.
Spolupráce začala vítěznou soutěží, pokračovala prací na úvodním projektu v Praze a spoluprací se švédskou firmou SIAB ve Stockholmu. Odjel jsem s projektem do Stockholmu, spolupracoval se Švédy, Zdeněk Rothbauer zajišťoval doplňující projekci v Praze a Jan Šrámek koordinoval obě pracoviště. Toto byly naše hlavní pozice, ale často jsme se v nich střídali.
Velvyslanectví v Londýně bylo modelovou situací pro práci na zakázce v zahraničí. Své zkušenosti jsme ve Stockholmu ještě více rozvinuli.
Soutěžní projekt byl zpracován důsledně v modulovém prostorovém systému. Můj naturel má smysl pro řád, zároveň se však neustále dožaduje naprosté volnosti. Tento stálý souboj dvou extrémů mne stojí hodně vnitřních sil, zároveň mi však připravuje intenzivní prožití tvořivého úkolu, dynamičnost a skoro fyzický požitek z tvůrčí práce.
Myslím, že to byl smysl našeho života. Věděli jsme, že patříme do lidské skupiny, která má svá omezení nepřekročitelná pro nás, ale i pro členy jiných seskupení. Nepotřebovali jsme publicitu ani společenské pocty. Chtěli jsme jen úkol, do kterého jsme se plně ponořili. Obávám se, že další generace budou tuto skutečnost chápat jen velmi obtížně.
Modulor 75/75/75/ znamená prostorovou krychli, do které se vejde polokřeslo. Prostředek, který člověku pomáhá rozvíjet životní činnost, odpovídá lidským rozměrům a pocitům. Polovina rozměru, například, je výška sezení, čtyřnásobek je běžná konstrukční výška, 4 je pro mne magické číslo dělící čtverec na další čtverce. Osminásobek je 6 metrů, další rozměr vhodný k prostorovému řešení. Nebylo to pro nás smrtelně důležité, ale stáli jsme o to, abychom tyto skutečnosti prozkoumali. Velvyslanectví ve Stockholmu má tyto principy, přes svůj rozmanitý půdorysný obrys, v sobě zakódované.
Rustikální půdorys měl ještě jeden důvod kromě vlivu prostředí. Byl to požadavek investora, znesnadnit vizuální kontakt mezi exteriérem a interiérem objektu. Suterény objektu jsou věnovány technickému zařízení budovy, garážím a kinosálu. Snížené přízemí je prostorem pro konzulární oddělení, vstupem do bytové části a klubu zaměstnanců. Zvýšené přízemí a 1.patro je recepčním prostorem, další dvě patra jsou úřední, další dvě patra jsou obytná a v posledním podlaží je rezidence velvyslance. Celý objekt je prostorovou a dispoziční křížovkou. Pro architekta zajímavým úkolem.
Objekt se stal velmi přitažlivým pro Švédy. Koncem devadesátých let je česká strana prodala soukromému vlastníkovi. Byl vzat do švédské památkové ochrany a zrekonstruován. Po opuštění objektu naší ambasádou se vnitřní řešení, nově objevené pro švédskou veřejnost, stalo předmětem velkého zájmu a diskusí. Objekt se stal pro Švédy reprezentantem českého brutalismu konce šedesátých let. Železobetonová konstrukce stěn a stropů, železobetonové kazety, jsou kombinovány s režným, temněhnědým zdivem a dřevěnými tmavými podlahami.

Do těchto bloků jsou vloženy skleněné krabice v hliníkové konstrukci. Prostory pro styk s veřejností mají do širokých dřevěných rámů vloženy hrubou průmyslovou textilii, která má potisk s grafickým motivem travin či rostlin. Autory těchto grafických listů byli Jiří John a Albín Brunovský. V kombinaci s živými květy, které se nosí jako květinové dary na společenská setkání, docházelo k umocnění působení těchto děl. Dalším zvýrazňujícím aspektem byla skutečnost, že poměr vzdálenosti mezi okem tvůrce a deskou, do které vrývá své motivy a vzdálenosti diváka od zvětšeného vytištěného motivu, byl tolikrát zvětšen kolikrát byl zvětšen původní motiv grafického listu. Tím dochází ke stejnému vnímání prostoru obrazu divákem, jak je tvořen umělcem.

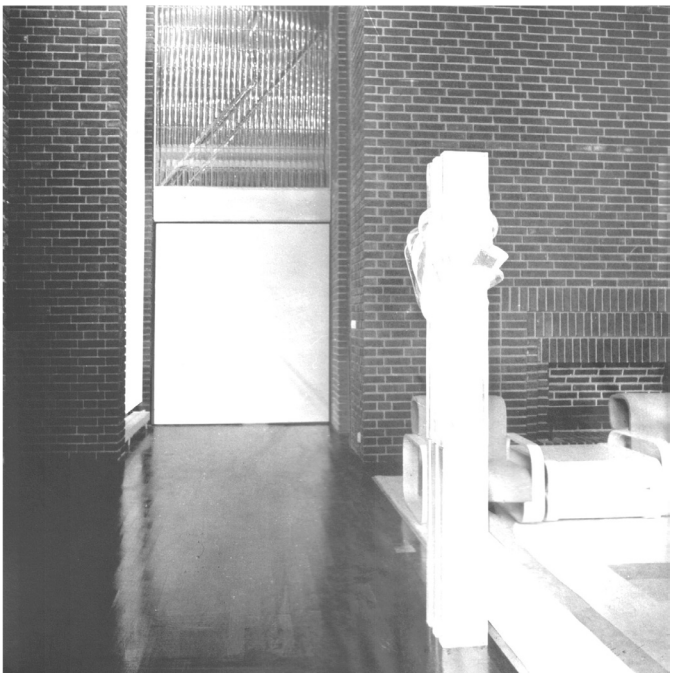

Svítidla, čiré skleněné koule v betonových kazetách, jsou naším návrhem.Tyto svítidla evokovaly náladu pražských plynových svítilen. Hlavní svítící prvky společenských prostor byla díla Stanislava Libenského a Jaroslavy Brychtové, dále René Roubíčka. V dílčích úkolech spolupracovali umělci Hugo Demartini, Kuchařová, Fišer, Cízler, Rudavský, Laluha a řada dalších. Krásná a zajímavá byla minizahrada Stanislava Kolíbala. Na jedné z fotografií je skleněná plastika, která byla zároveň svítícím prvkem, jsou zde bílé dveře na pivotu se třemi diagonálními vlnkami (diagonála byl jeden z mých osobních výtvarných problémů), nad nimi skleněná vitráž manželů Libenských navazuje negativními vlnkami a na boku jsou vertikální linie laminovaných žaluzií. Tím jsem vytvořil pomocí linií ve dvourozměrných plochách písmeno “K”, které mělo tři rozměry, bylo rozvinuto v prostoru. To byl jeden z motivů mé architektonické abecedy, o kterých jsem v té době přemýšlel. Písmeno K , jako začátek křestního jména, pro mne mělo tehdy navíc i velmi osobní význam.
Mobilní zařizovací předměty byly pro nás další velkou výzvou. Zatímco v Londýně design interiéru pro nás teprve začínal, v éře Stockholmu jsme nabrali zkušenosti a tvořivě jsme se rozvíjeli.
Při zahajovací recepci ve Stockholmu projevil nejvýznamnější švédský host zájem o rozhovor s architektem. Když jsem mu vysvětlil, že jsme se snažili vytvořit prostředí, architekturu, která by vypovídala o naší zemi a její kultuře, prohlásil, že v Československu nikdy nebyl, ale že to musí být krásná země. V takovém okamžiku jsem si pomyslel, že jsme čas a úsilí nepromarnili.

Koncepci řešení **zastupitelského úřadu České republiky ve Tbilisi** v Gruzii určil krásný pozemek se vzrostlou zelení. Snažili jsme se vytvořit zahradní pavilon- dominantu parkového prostředí- a zachovat stávající zeleň v maximální míře.
Druhým důležitým momentem bylo vytvořit podmínky pro bezpečný život a práci na tomto malém českém území. Jednotlivé prostory jsou orientovány tak, aby byl znesnadněn vizuální kontakt s vnějším prostředím. Platí to o reprezentačních prostorech, kancelářích a o bytech. U bytů jsme považovali za potřebné je vytvořit jako prostředí k životu, ne jen k přebývání.
Železobetonová monolitická konstrukce je kombinovaná s dřevěnými partiemi, využívána je popínavá zeleň. Jednotlivé prostory jsme řešili včetně interiérového vybavení. Problematiku zastupitelských úřadů jsem popsal v útlých skriptech. Náš návrh plně těmto závěrům odpovídá.
Zastupitelský úřad je místem prvního setkání občana hostitelské země s českou kulturou, s českou státností. Představuje mu českou republiku a vytváří podmínky pro práci českých diplomatů v prostředí hostitelské země. Objekt bude dokončen v závěru roku 2005. V tomto případě zdůrazňuji moment přístupu Ministerstva zahraničních věcí, které realizuje vítězný projekt architektonické soutěže. Investor dal přednost architektonickému činu před ekonomicky nákladnou realizací. Tato skutečnost získala v Gruzii významnou odezvu pro Českoou republiku.
Na tomto projektu se podílím opět se svými bývalými a současnými studenty. Byl jsem jmenován čestným profesorem Tbiliské university a vyzván k přednáškám o naší práci a práci našich studentů. Fakulta architektury ČVUT Praha uzavřela s Tbiliskou universitou dohodu o spolupráci obou škol.

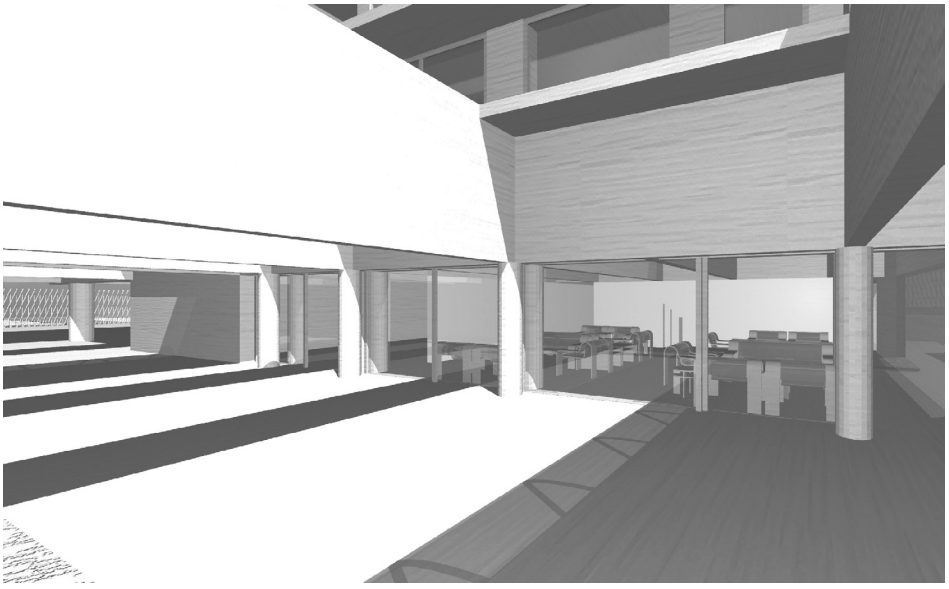

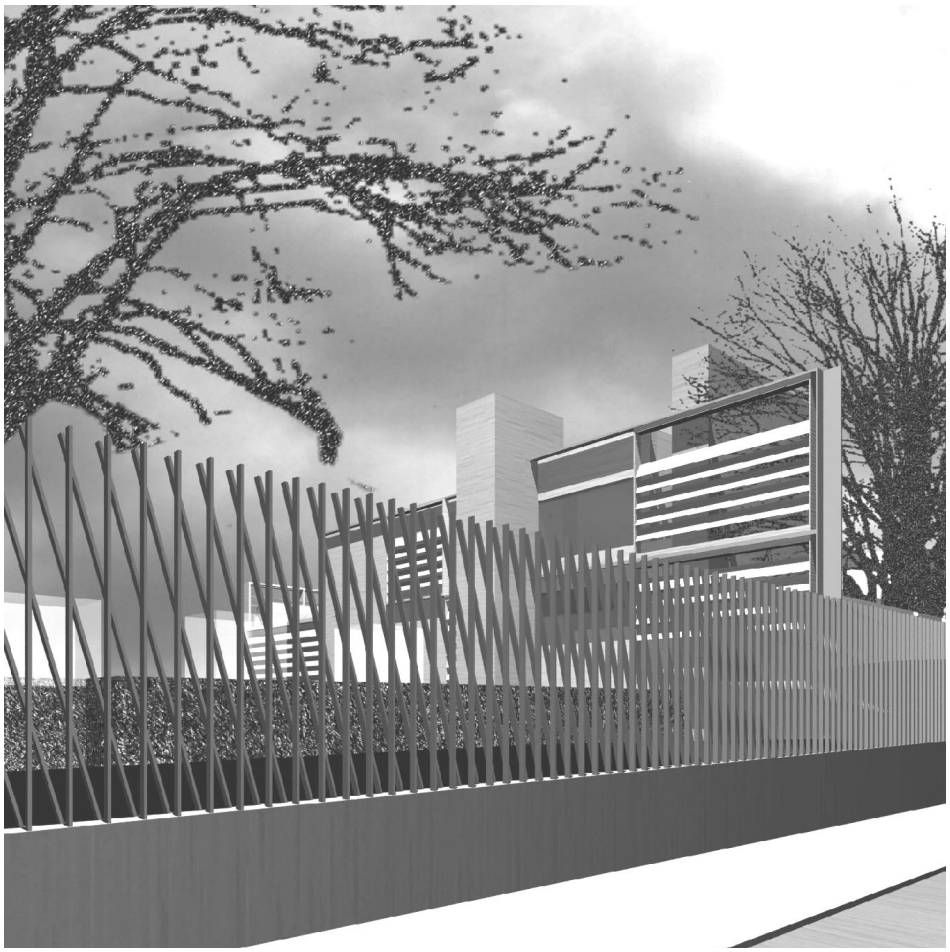

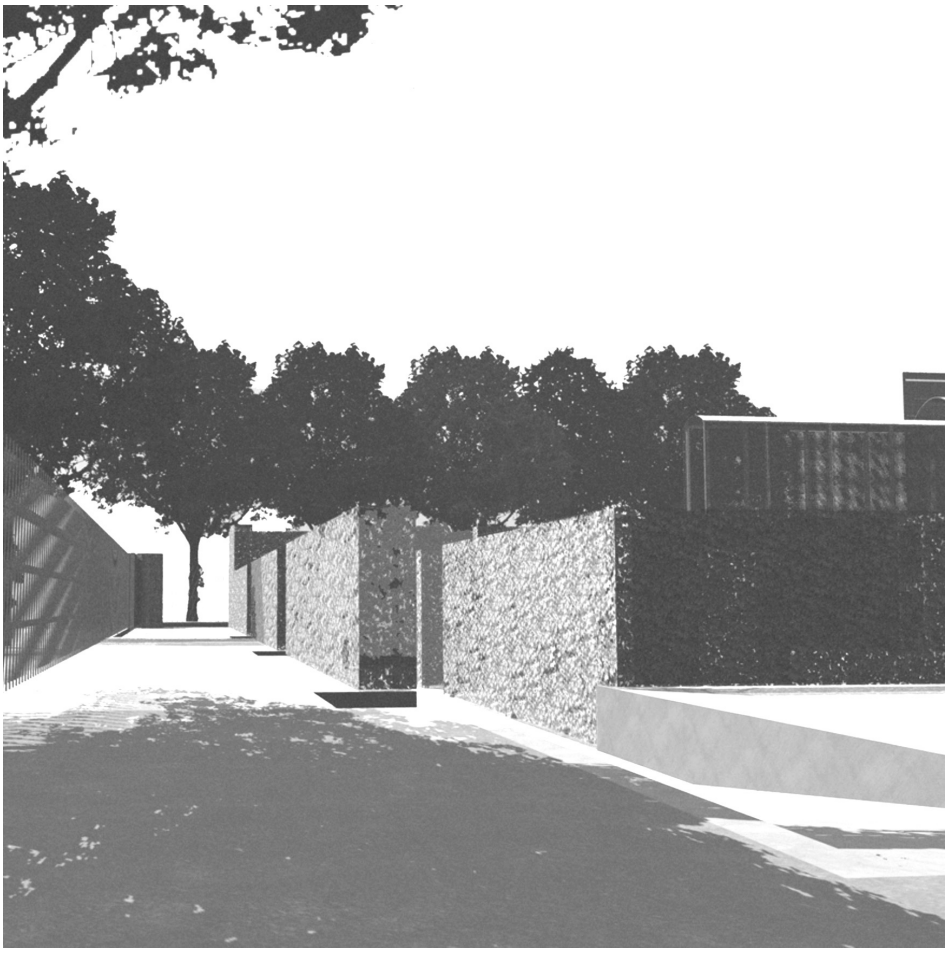

Tečkou přednášky je **Wilsonovo nádraží** v Praze.
Na začátku byla dvě kola veřejné architektonické soutěže na výstavbu nového Hlavního nádraží pro město Prahu. Výsledek skončil kompromisem, sestavením týmu složeného ze dvou soupeřících celků.
Každý technický detail, který jsme vymysleli, byl v tehdejších podmínkách téměř vynálezem.
Pro mne bylo Hlavní nádraží střetem mrtvé, technické přírody s přírodou živou. Koleje, perony, nádražní hala, lokomotivy- to byla mrtvá příroda. Část se pohybovala, poháněly ji motory. Část nehybně, vodorovně překrývala zmrtvělou, původně živou přírodu parku. Živé jsou stromy, zmrtvělá živá příroda je kamenná dlažba. Oba tyto světy se vysunují proti sobě a dotýkají se zdmi nebo kovovými sloupy. Tyto úvahy mi pomáhají při designu jednotlivostí. To neplatí pro každého, ale přesto vznikl celek, který na člověka působí. Myslím, že působí natolik, že není nutné, aby měl zvláštního vysvětlovače, jak má působit.
V současné době se připravuje přestavba Wilsonova nádraží. S profesorkou Šrámkovou na této přestavbě spolupracujeme s architektem Kotasem a jeho týmem. V našich pracovních týmech jsou opět naši bývalí i současní studenti.
Chci tím dokumentovat moji představu o charakteru práce vysokoškolského pedagoga a jeho působení na vytváření studentských osobností architektonického oboru.

Závěrem bych zde rád uvedl několik názorů a zásad na školu architektury, podle kterých se při své práci na Fakultě architektury ČVUT řídím.
Nejpodstatnějším momentem práce se studenty je vzájemný kolegiální vztah pedagoga a studenta. Na rozdíl od střední školy, kde jsou žáci vyučováni, na Vysoké škole studenti studují. Architektura se nedá učit poučkami. Moji studenti dostávají prostor ke svobodné volbě a k vlastní práci. Pedagog je vede a rozvíjí jejich osobnost. Sděluje jim svoje nejniternější znalosti, prožitky a odborné zkušenosti. Stejně tak, jak se rozvíjí student, je nutné, aby se rozvíjel i pedagog. Myšlenkový a technický vývoj neustále pokračuje a nároky na studenty i pedagogy se zvětšují.
Architektura je především filozofie života člověka a jeho potřeb, nejedná se o pouhé produkování obestavěného prostoru. Můj názor architekta je i názorem člověka a pedagoga v jedné osobě. Předávám svůj osobní názor na architekturu, která je podle mne životním stylem těm, kdo mají o můj názor zájem. Až se tento zájem ztratí, přestanu vykonávat svou profesi pedagoga.
Architektura je tvůrčí proces, při kterém vznikají nová řešení, nové názory a nové pocity, které vycházejí ze současných lidských potřeb. Základním kamenem každé školy architektury jsou architektonické ateliéry, kde probíhá aktivní, tvůrčí proces. Skupiny výukových předmětů z oborů technických a teoretických jsou podpůrnými předměty, které rozšiřují rozsah znalostí a jsou součástí základů, ze kterých tvůrčí proces vychází. Studenti musí vstřebat zásady a zkušenosti z historie architektury, z technických oborů, pochopit jejich smysl, nejdůležitějším momentem zůstává však invenční, tvůrčí proces, který se v nich odehrává. Je lhostejné, jestli se tento proces nazývá vědou nebo uměním.
S pomocí pouze konstrukčních schémat a typologických tabulek lze objekt vyprojektovat a postavit, nelze v něm ale najít ducha a nedá se nazývat architekturou. Důležitou součástí ve školních ateliérech zůstává vzájemné ovlivňování studentů, což je pro studium architektury velmi potřebné. Potřebujeme vybavit ateliéry k diskusním prezentacím a výstavám projektů na konci každého semestru. Vzhledem k nabitému rozvrhu, provozu školy a nárokům, které jsou na ně kladeny, nelze zatím předpokládat, že studenti budou své projekty zpracovávat ve školních ateliérech, tam je chodí pouze konzultovat. Je nutné si uvědomit, že vysoká škola může absolventa připravit pouze na start jeho profesní dráhy, tento absolvent však není ještě hotovým architektem. Záleží jenom na něm, jak bude umět získané dovednosti rozšířit. Rozsah předmětů na Fakultě architektury není možné do nekonečna nafukovat. Zvláště ne na úkor rozvíjení tvůrčího procesu. Množství různorodých informací tyto poznatky zplošťuje a tyto se stávají povrchní. V okamžiku skončení studia je pro absolventy velmi nebezpečné ustrnout a spokojit se s diplomem architekta. Studentům doporučuji pokračovat v rozvíjení svých schopností v kvalitních architektonických kancelářích.

Jan Bočan

Mezinárodní soutěž Ostarava- Karolina: Jan Bočan, Jakub Koňata, Aleš Tomášek, Antonín Žižkovský
model studentů ateliéru str. 8
David Chmelař, Tomáš Machovský str. 9
Areál Emauzy: Richard Halama str. 10
Jan Burgemeister, Pavel Táborský str.11
Dejvice: studentský model str. 12
Tomáš Petrášek str. 13
Tomáš Machovský str. 14
Tomáš Straka str. 15
Ondřej Hilský, Pavel Táborský, Viktor Cvach, Daniel Tvrdík str. 16
Areál mezi ulicemi Spálená a Charvátova: Jan Bočan Ivo Herman str. 18
model studentů
Arnulf Mallach str. 19
Jana Vencálková, Lenka Lavičková str. 20
Agata Kiszka, Daniel Tvrdík str. 21
Diplomní projekty: Jan Mackovič str. 22
Jan Mackovič, Vladimír Vašut str. 23
Richard Halama, Vladimír Vašut str. 24
Marek Janota str. 25
Velké egyptské muzeum: Jan Bočan, Jakub Koňata, Aleš Tomášek, Jan Burgemeister, Richard Halama, Ondřej Hilský str. 27,29
ZÚ Londýn: Jan Šrámek, Jan Bočan, Karel Štěpánský, /Robert Matthew, Johnson-Marshall and partners/ str. 31,32
Jan Bočan, Jan Hladík, David Strach str. 33
ZÚ Stockholm: Jan Bočan, Zdeněk Rothbauer, Jan Šrámek str. 35,36,37
ZÚ Tbilisi- soutěž: Jan Bočan, Aleš Tomášek, Ondřej Hilský, Jakub Koňata str. 38,39
ZÚ Tbilisi- stavba: Jan Bočan, Jakub Koňata, David Braum, David Strach, Ondřej Hilský, Robert Seidl str. 40,41
Wilsonovo nádraží: Jan Bočan, Josef Danda, Alena Šrámková, Jan Šrámek str. 42
Wilsonovo nádraží- rekonstrukce: Jan Bočan, Alena Šrámková, Jan Hladík, Pavel Táborský, Ondřej Hilský, Pavel Šulc str.43

Jan Bočan

V říjnu 1937 jsem se narodil v Českém Brodě. Moji rodiče bydleli v Molitorově u Kouřimi. Otec byl významným odborníkem v oboru stavební keramiky a celá rodina se často v důsledku změny jeho pracovního působiště stěhovala. Maturoval jsem v Českých Budějovicích na Vyšší průmyslové škole stavební. České vysoké učení technické – Fakultu architektury jsem absolvoval v roce 1962. Po absolutoriu jsem pracoval v projektovém ateliéru Konstruktiva, posléze Beta, vedeném ing.arch.Janem Šrámkem. Ve velmi krátké době se vyvinul z tohoto ateliéru produktivní architektonický tým. Úspěchy v architektonických soutěžích nám umožnily pracovní kontakt se zahraničím. Podrobnosti uvádím v přiloženém seznamu. V jarním semestru roku 1990 jsem vedl architektonický ateliér na Fakultě architektury ČVUT. Současně jsem založil vlastní projekční kancelář – Studio B. Od vzniku České komory architektů jsem jejím členem. Nezúčastňuji se politického života, mojí politikou je architektonická práce, jsem přesvědčen, že pomocí jí se podaří překonat lidskou omezenost a bezcharakternost.

Na Fakultu architektury ČVUT Praha jsem se vrátil v roce 1997 jako vedoucí ateliéru, od roku 1999 jsem rovněž vedoucím Ústavu navrhování. Ve studentské soutěži „Olověný Dušan“ byl hodnocen můj ateliér doposud vždy mezi nejlepšími. Řada nominací na tuto cenu i převzaté ceny za nejlepší projekt nebo ateliér jsou toho důkazem.